

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2024. GODINU

Sarajevo, juli 2025. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	2
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	2
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	6
II	REZIME PREPORUKA DATIH ZA 2024. GODINU	8
III	IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI	10
1.	PREDMET I CILJ REVIZIJE	10
2.	KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	10
3.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	11
4.	OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	11
5.	NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE	13
6.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	15
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	16
7.1.	Pregled prihoda i primitaka	16
7.2.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	17
7.2.1.	Bruto plaće.....	18
7.2.2.	Putni troškovi	20
7.2.3.	Izdaci za upotrebu vozila	21
7.2.4.	Usluge reprezentacije	22
7.2.5.	Višegodišnji projekti	23
7.3.	Bilans stanja	25
7.3.1.	Sredstva	25
7.3.2.	Nenovčane donacije	29
7.3.3.	Obaveze	29
7.3.4.	Popis sredstava i obaveza.....	30
8.	ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA	31
8.1.	Penzionisanje zaposlenih	31
8.2.	Zapošljavanje na određeno vrijeme	31
8.3.	Obavljanje poslova drugog radnog mjesta	32
9.	JAVNE NABAVKE	33
9.1.	Pregovarački postupci bez objave obavijesti (hitne nabavke)	35
9.2.	Nabavka vozila	36
9.3.	Nabavka mazuta	37
9.4.	Nabavka usluga najma print sistema	37
9.5.	Nabavka hrane	38
10.	IT REVIZIJA	39
11.	KOMENTARI MINISTARSTVA NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	40
PRILOZI		40

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu obavljene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Ministarstvo) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2024. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, te analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku Osnova za mišljenje s rezervom, finansijski izvještaji Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2024. godine, te prihode i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Sredstva Ministarstva nisu tačno iskazana u bilansu stanja jer nije izvršeno knjiženje nepokretne perspektivne imovine u okviru stalnih sredstava čime su stalna sredstva potcijenjena za nepoznati iznos (tačka 7.3.1. Izvještaja).

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 – Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principa (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Skretanje pažnje³

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o finansijskim izvještajima, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Ministarstvo nije uspostavilo učinkovit sistem evidentiranja i naplate potraživanja (tačka 7.3.1. Izvještaja).*

Ključna pitanja revizije⁴

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja i mi ne dajemo posebno mišljenje o tim pitanjima.

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, utvrdili smo da su sljedeća pitanja ključna pitanja revizije koja treba objaviti u našem izvještaju:

- Zakonom o odbrani BiH i Sporazumom o osnovnim principima za rješavanje pitanja pokretne i nepokretne imovine⁵, iz jula 2007. godine, regulisana su pitanja pokretne i nepokretne vojne imovine koja će se i dalje koristiti za potrebe Ministarstva. Također je dogovoren princip raspodjele nepokretne perspektivne i neperspektivne vojne imovine.

Nepokretna perspektivna vojna imovina

Odlukom Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH iz 2012. godine⁶ definisane su 63 perspektivne lokacije nepokretne vojne imovine i ista je trebala biti knjižena kao vlasništvo Ministarstva. Nadalje je Odlukom o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH iz novembra 2016. godine, a koja još uvijek nije u primjeni⁷, i dokumentom Pregled odbrane koji je usvojilo Predsjedništvo, dogovoreno da se umjesto 63 razmatra 57 lokacija perspektivne nepokretne vojne imovine.

Status navedene imovine još nije riješen, kako u smislu evidentiranja u zemljišne knjige tako i u smislu evidentiranja u poslovne knjige Ministarstva.

Računovodstveni aspekt evidentiranja imovine je regulisan Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama korisnika budžeta institucija BiH i Međunarodnim

³ Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

⁴ Svrha saopćavanja ključnih pitanja revizije je povećanje komunikacijske vrijednosti izvještaja o reviziji osiguravanjem boljeg uvida u obavljanu reviziju. Saopćavanje ključnih pitanja revizije osigurava dodatne informacije korisnicima finansijskih izvještaja kako bi im pomogle u shvatanju onih pitanja koja su, po revizorovoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ključna pitanja revizije primjenjuju se na subjekte revizije koji imaju najveći uticaj na budžet Bosne i Hercegovine i na konsolidovane finansijske izvještaje budžeta Bosne i Hercegovine.

⁵ Sporazum potpisan između predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, premijera Federacije BiH i premijera Vlade Republike Srpske broj 01-03-1657/07 od 12.7.2007. godine

⁶ Odluka o izmjenama i dopunama odluke o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH broj 01-50-1-1067-10/12 od 18.4.2012. godine

⁷ Ista stupa na snagu danom aktiviranja Akcionog plana za članstvo u NATO.

računovodstvenim standardima 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (opširnije u tački vezanoj za stalna sredstva – Bilans stanja).

Nepokretna neperspektivna vojna imovina

Proces preuzimanja neperspektivnih vojnih lokacija se ne odvija očekivanom dinamikom što značajno utiče na zapuštanje objekata jer se isti samo fizički osiguravaju od strane Oružanih snaga BiH. Prema raspoloživim evidencijama, od 16 evidentiranih neperspektivnih vojnih lokacija njih sedam je spremno na predaju odmah (većinom se radi o kasarnama), dok preostalih devet lokacija nije spremno za predaju lokalnim vlastima (radi se o skladištima s naoružanjem).

Prema datom obrazloženju, tokom 2024. godine nije bilo preuzimanja neperspektivnih lokacija. Nepreuzimanje neperspektivne nepokretne imovine od strane ostalih mjerodavnih institucija zahtijeva angažovanje resursa Ministarstva na osiguranju ove imovine i plaćanju komunalnih troškova.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna pitanja revizije. Ta pitanja opisujemo u našem izvještaju o obavljenoj reviziji, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da o datom pitanju ne treba izvijestiti u našem izvještaju, jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile javnu dobrobit od takvog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Ministarstva za 2024. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2024. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- 1) *konstatovane su nepravilnosti i nedostaci u procesu javnih nabavki (tačka 9. Izvještaja).*

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 – Standardu za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 – Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su reviziono dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje⁸

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Ministarstvo nije preduzimalo aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji s odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 5. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih

⁸ Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 10.7.2025. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v. r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v. r.

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Neda Močević, v. r.

II REZIME PREPORUKA DATIH ZA 2024. GODINU

U Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu dato je 35 preporuka (10 novih i 25 ponovljenih⁹). Od ukupnog broja datih preporuka, dvije preporuke se odnose na finansijske izvještaje i na usklađenost, četiri preporuke na finansijske izvještaje, a ostalih 30 preporuka na usklađenost.

U tabeli koja slijedi prikazan je rezime datih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentovani po procesima u okviru pojedinačnih tačaka Izvještaja.

Tabela 1. Rezime datih preporuka za 2024. godinu

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Ministarstvo je dužno uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	P
2	Preporučujemo da se isplata naknada po osnovu prekovremenog rada vrši samo u izuzetnim slučajevima te da se razmotre i drugi modaliteti vrednovanja prekovremenog rada, a sve u cilju racionalizacije potrošnje budžetskih sredstava.	P
3	Ministarstvo je dužno inicirati izmjenu Zakona o službi u Oružanim snagama BiH na način da se usklade odredbe zakonskih propisa kojim su utvrđena prava na istu vrstu naknade u slučaju smrti profesionalnih vojnih lica.	P
4	Ministarstvo je dužno da prilikom odobravanja plaćenog odsustva zaposlenima postupa u skladu s navedenim zakonskim propisima.	N
5	Ministarstvo je dužno osigurati da se obračun i isplata naknade troškova prijevoza na posao i prijevoza s posla za sve zaposlene vrši u skladu s važećim podzakonskim aktom.	N
6	Ministarstvo je dužno osigurati da se cjelokupna dokumentacija potrebna za obračun putnih troškova prilaže uz putni nalog prema relevantnom propisu.	P
7	Ministarstvo treba usaglasiti broj službenih specijalizovanih vozila koja se koriste s odredbama internog akta.	P
8	Ministarstvo je dužno osigurati pravilno popunjavanje podataka u putnom nalogu za službena vozila u skladu s relevantnim propisima kako bi se na pouzdan način mogla potvrditi upotreba vozila u službene svrhe.	P
9	Potrebno je da Ministarstvo za svaki trošak reprezentacije osigura kompletnu dokumentaciju i obrazloženja povoda nastanka troška kako bi se na pouzdan način mogla potvrditi namjenska potrošnja sredstava.	N
10	Ministarstvo je dužno da prilikom evidentiranja troškova poštuje odredbe Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.	N
11	Ministarstvo je dužno preduzeti sve potrebne aktivnosti kako bi se u konačnici omogućilo ispravno iskazivanje stanja stalnih sredstava u skladu s računovodstvenim propisima.	P
12	Potrebno je da Ministarstvo preknjiži ulaganja evidentirana na sredstvima u pripremi na odgovarajuća konta sredstava u upotrebi i objekte na kojima su izvršena ulaganja.	P
13	Ministarstvo je dužno potraživanja u poslovnim knjigama iskazivati u skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.	N
14	Ministarstvo je dužno preduzeti aktivnosti na utvrđivanju osnova za iskazano stanje na prijelaznom računu potraživanja.	P
15	Ministarstvo je dužno izvršiti proces usaglašavanja stanja iskazanih potraživanja.	N

⁹ Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
16	Ministarstvo je dužno osigurati učinkovit način prijema i evidentiranja nenovčanih donacija te, u saradnji s osobama uključenim u ovaj proces, pravovremeno preduzimati potrebne aktivnosti kako ne bi dolazilo do zastoja u evidentiranju sredstava iz donacija.	P
17	Ministarstvo je dužno izvršiti proces usaglašavanja stanja obaveza te utvrditi da li, i u kojem tačno iznosu, iste predstavljaju obaveze Ministarstva.	P
18	Ministarstvo je dužno osigurati sveobuhvatne podatke o stalnim sredstvima kako bi proces popisa bio svrsishodan i kako bi bilo moguće uporediti stvarno stanje utvrđeno popisom sa stanjem iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama.	P
19	Ministarstvo je dužno popis potraživanja i obaveza provesti u skladu s važećim propisima, utvrđivanjem stvarnih stanja, te utvrditi eventualna odstupanja u odnosu na knjigovodstveno stanje u trenutku popisa.	P
20	Ministarstvo je dužno poštovati zakonske odredbe vezano za blagovremeno penzionisanje državnih službenika u institucijama BiH.	N
21	Ministarstvo je dužno da prilikom zapošljavanja putem ugovora o radu na određeno vrijeme postupa u skladu s relevantnim propisima koji regulišu postupak zapošljavanja, poštujući principe zakonitosti i transparentnosti.	P
22	Ministarstvo je dužno dosljedno primjenjivati propise koji regulišu radnopravni status zaposlenih u institucijama BiH.	P
23	Ministarstvo je obavezno osigurati blagovremeno pokretanje procedura javnih nabavki kako bi osiguralo kontinuitet u nabavci roba i usluga te nesmetano obavljanje aktivnosti Ministarstva.	P
24	Ministarstvo je u svim slučajevima obavezno provoditi prethodnu provjeru tržišta prije pokretanja procedura javnih nabavki na način kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.	P
25	U slučajevima kada se zahtijeva bankovna garancija, Ministarstvo je dužno da u tenderskoj dokumentaciji i ugovoru navede zahtjev u pogledu perioda njenog važenja.	P
26	Ministarstvo je dužno da, u situacijama gdje se vrši nabavka i jednokratna isporuka, postavi realne i jasne rokove isporuke kako bi svi ponuđači imali adekvatne informacije prilikom sačinjavanja ponude.	P
27	Ministarstvo je dužno odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača objavljivati na svojoj internet-stranici.	N
28	Ministarstvo je dužno hitne nabavke putem pregovaračkog postupka bez objave obavijesti provoditi samo u iznimnim uslovima koji su definisani Zakonom o javnim nabavkama.	P
29	Ministarstvo je dužno posvetiti veću pažnju kreiranju tehničkih specifikacija za usluge servisiranja vozila i blagovremenom pokretanju procedura javnih nabavki, kako bi se smanjile nepredviđene usluge i nabavke neugovorenih rezervnih dijelova.	P
30	Ministarstvo je dužno tehničku specifikaciju sastavljati na osnovu realnih specifikacija, zasnovanih na obrazloženim, stvarnim i opravdanim potrebama institucije te osigurati da ista omogući aktivnu i pravičnu konkurenciju.	P
31	Ministarstvo je obavezno postupati u skladu sa definisanim rokom za dostavu dokaza o ispunjavanju uslova iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama te ponude dobavljača koji nisu dokaze dostavili u traženom roku ocijeniti kao nekvalifikovane.	P
32	Ministarstvo je dužno evaluaciju ponuda vršiti u skladu s uslovima definisanim u tenderskoj dokumentaciji.	P
33	Potrebno je da Ministarstvo izradi tendersku dokumentaciju u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti na način da ista sadržava sve relevantne informacije dovoljne za pripremu ponuda.	N
34	Ministarstvo je dužno poštovati zakonske odredbe koje se odnose na obavještanje kandidata i ponuđača o rezultatima postupka javne nabavke.	P

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
35	Ministarstvo treba razmotriti i predložiti efikasno i ekonomično rješenje licenciranja i tehničke podrške licencama sistemu e-Poslovanje.	N

Status: N-nova, P-ponovljena

Osim navedenog, u Izvještaju su obrađene tri preporuke čija je realizacija, u 2024. godini, ocijenjena kao realizacija u toku, a koje će i dalje biti predmet praćenja¹⁰.

III IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) obavio je finansijsku reviziju za 2024. godinu koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja Ministarstva i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti.

U Izvještaju o obavljenj finansijskoj reviziji Ministarstva za 2024. godinu su, pored mišljenja nezavisnog revizora i rezimea datih preporuka za 2024. godinu, prezentovani predmet i cilj revizije, korišteni kriteriji, kao i metode i postupci revizije. Također, ocijenjena je realizacija preporuka iz prethodnih izvještaja i prezentovani su detaljni revizorski nalazi i date preporuke.

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2024. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li bilansi u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise, i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedina značajna pogrešna prikazivanja mogu ostati neotkrivena.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Naime, za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2024. godinu
- Zakon o finansiranju institucija BiH

¹⁰ Vidjeti tabelu broj 2. u tački 4. Izvještaja

- Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
- Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
- Instrukcije o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar – mart, april – juni i juli – septembar 2024. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o internoj reviziji
- Zakon o obligacionim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu)
- Zakon o odbrani BiH i Zakon o službi u Oružanim snagama BiH
 - Odluka Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH
 - Sporazum o osnovnim principima za rješavanje pitanja nepokretne i pokretne imovine koja će i dalje služiti za potrebe odbrane od 12.7.2007. godine
 - Sporazum o konačnom raspolaganju svim pravima i obavezama na nepokretnoj imovini koja će i dalje služiti za potrebe odbrane od 27.3.2008. godine.

3. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Finansijska revizija je provedena u skladu s donesenim godišnjim planom u dvije faze, odnosno obavljanjem prethodne i završne revizije u periodu između oktobra 2024. godine i maja 2025. godine. U skladu s predmetom finansijske revizije i metodologijom rada Ureda za reviziju koja se bazira na Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI), sagledana je prezentovana dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva, utvrđena su područja rizika i ocijenjeno je funkcionisanje sistema internih kontrola po pojedinim procesima radi određivanja revizionog pristupa. Na bazi uzorka je izvršen uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju o nastalim poslovnim događajima evidentiranim u poslovnim knjigama Ministarstva. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata koji su vezani za finansijsko poslovanje Ministarstva. Obavljeni su razgovori s rukovodstvom Ministarstva i drugim zaposlenicima u cilju pribavljanja obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima koji su bili predmetom revizije.

4. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

U prethodnim izvještajima o obavljenoj finansijskoj reviziji Ministarstva Ured za reviziju je dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Tokom obavljanja revizije za 2024. godinu ocijenili smo da je Ministarstvo od ukupno 36 prethodno datih preporuka realizovalo 6 preporuka, 25 preporuka nije realizovalo, za 3 preporuke je realizacija u toku, a 2 preporuke nisu mogle biti ocijenjene.

U narednoj tabeli prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 2. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka

Broj prep.	Ocjena realizacije preporuke iz prethodnih izvještaja	Status
1/2023	Ministarstvo još uvijek nije uskladilo Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	✗
2/2023	Popunjeno je radno mjesto rukovodioca interne revizije.	✓
3/2023	Ministarstvo je nastavilo s isplatom naknade za produženi rad, a nije koristilo druge modalitete vrednovanja prekovremenog rada.	✗
4/2023	Ministarstvo nije pokrenulo proceduru kako bi se uskladile odredbe zakonskih propisa kojim su utvrđena prava na istu vrstu naknade u slučaju smrti profesionalnih vojnih lica.	✗
5/2023	Dokumentacija potrebna za realizaciju putnih naloga ne prilaže se uz putne naloge na način propisan internim aktom.	✗
6/2023	Ministarstvo još uvijek nije usaglasilo broj službenih specijalizovanih vozila s odredbama internog akta.	✗
7/2023	Ministarstvo nije osiguralo pouzdane evidencije o korištenju službenih vozila kojim bi se minimizirao rizik od nenamjenske upotrebe službenih vozila.	✗
8/2023	Ministarstvo se i u 2024. godini u velikom broju slučajeva prilikom popravke vozila opredijelilo za postupak hitne nabavke iz razloga jer nije imalo važeći ugovor ili su nedostajali rezervni dijelovi na stanju zaliha.	✗
9/2023	U 2024. godini Ministarstvo nije izdavalo fakture kupcima u inostranstvo. Stoga nije moguće dati ocjenu realizacije preporuke.	⏸
10/2023	Nije bilo aktivnosti Ministarstva koje bi rezultovale ispravnim iskazivanjem stanja stalnih sredstava u skladu s računovodstvenim propisima.	✗
11/2023	Ministarstvo još uvijek nije preknjižilo ulaganja evidentirana na sredstvima u pripremi na odgovarajuća konta sredstava u upotrebi i objekte na kojima su izvršena ulaganja.	✗
12/2023	Još uvijek nije uspostavljen efikasan sistem evidentiranja i naplate potraživanja.	✗
13/2023	Ponovo su uočena kašnjenja kod prijema i evidentiranja nenovčanih donacija kao i prethodne godine.	✗
14/2023	Izvještaj o popisu stalnih sredstava ne sadrži finansijske pokazatelje na osnovu kojih bi se moglo uporediti stvarno stanje utvrđeno popisom sa stanjem iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama.	✗
15/2023	Ponovo su utvrđena odstupanja kod pojedinih stavki potraživanja između podataka utvrđenih popisom u odnosu na knjigovodstveno stanje, dok dio potraživanja nije popisano.	✗
16/2023	Od maja 2024. godine Ministarstvo nije angažovalo osoblje putem ugovora o djelu na poslovima predviđenim sistematizacijom radnih mjesta.	✓
17/2023	Prilikom zapošljavanja osoba na određeno vrijeme, Ministarstvo nije postupalo u skladu s relevantnim propisima kojima je uređeno zapošljavanje u institucijama BiH.	✗
18/2023	Ministarstvo je nastavilo praksu da zaposleni na osnovu privremenih rješenja ministra obavljaju poslove drugog radnog mjesta.	✗
19/2023	Ministarstvo nije blagovremeno pokretalo procedure javnih nabavki niti u 2024. godini.	✗
20/2023	U pojedinim procedurama javnih nabavki nije provedena prethodna provjera tržišta prije pokretanja procedura na način kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.	✗
21/2023	U pojedinim procedurama javnih nabavki Ministarstvo nije poštovalo zakonske odredbe koje se odnose na obavješćavanje kandidata i ponuđača o rezultatima postupka javne nabavke.	✗
22/2023	Ministarstvo niti u 2024. godini nije u pojedinim slučajevima u tenderskoj dokumentaciji i ugovoru navodilo zahtjev u pogledu važenja garancija za uredno izvršenje ugovora.	✗

Broj prep.	Ocjena realizacije preporuke iz prethodnih izvještaja	Status
23/2023	Evaluacija ponuda u pojedinim slučajevima nije vršena u skladu s uslovima definisanim u tenderskoj dokumentaciji.	✗
24/2023	Ministarstvo nije postavilo realne i jasne rokove isporuke kako bi svi ponuđači imali adekvatne informacije prilikom sačinjavanja ponude u situacijama gdje se vrši nabavka i jednokratna isporuka.	✗
25/2023	Ministarstvo je i u 2024. godini provelo hitne nabavke putem pregovaračkog postupka bez objave obavijesti, a da se za to nisu stekli zakonski uslovi.	✗
26/2023	U pojedinim slučajevima Ministarstvo nije postupalo u skladu s definisanim rokom za dostavu dokaza o ispunjavanju uslova iz člana 45. i člana 47. Zakona o javnim nabavkama.	✗
27/2023	Ministarstvo se pridržavalo ugovorenih rokova po pitanju uvođenja izvođača radova u posao.	✓
28/2023	Poštovane su zakonske odredbe koje se odnose na dodjelu ugovora u situacijama kada u postupku konkurentskog zahtjeva Ministarstvo zaprimi ponudu jednog ponuđača.	✓
29/2023	Ministarstvo niti u 2024. godini nije u pojedinim slučajevima tehničku specifikaciju sastavljalo na način da ista omogućuje aktivnu i pravičnu konkurenciju.	✗
30/2023	Ministarstvo provodi aktivnosti kako bi u narednom ugovorenom periodu nadogradilo ugovor kojim bi obuhvatili i mogućnost unapređenja DMS sistema.	●
31/2023	Ministarstvo je zaključilo okvirni sporazum za nabavku rezervnih dijelova i omogućilo održavanje opreme korištenjem vlastitih resursa.	✓
8/2022	Ministarstvo u 2024. godini nije primjenjivalo priznavanje višeg stepena naučnog zvanja zaposlenog na drugom radnom mjestu na koje je raspoređen nakon internog konkursa.	✓
16/2022	U tekućoj godini Ministarstvo je određenim korisnicima s kojima je potpisan ugovor fakturisalo usluge zakupa resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta te je formiran tim za rješavanje sporova protiv tuženih eksternih korisnika stacionarnih komunikacijskih čvorišta.	●
19/2022	Prilikom revizije usaglašavanja stanja obaveza prema dobavljačima ponovno su uočena određena stanja obaveza koja nisu usaglašena.	✗
3/2020	Ministarstvo je preduzimalo aktivnosti s ciljem nastavka realizacije višegodišnjih kapitalnih ulaganja, ali je procenat realizacije još uvijek nizak.	●
11/2020	Preporuku vezanu za planiranje nabavke usluga osiguranja vozila u dijelu koji se odnosi na definisanje količine predmeta nabavke nismo mogli ocijeniti jer navedena nabavka nije provedena u 2024. godini.	ⓘ

Status: ✓ realizovana preporuka¹¹, ● preporuka čija je realizacija u toku¹², ✗ nerealizovana preporuka¹³, ⓘ preporuka koja nije mogla biti ocijenjena u revidiranom periodu ili nije relevantna za dalje praćenje¹⁴.

5. NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Ministarstvo je osnovano Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave BiH¹⁵ i Zakonom o Vijeću ministara BiH¹⁶.

Ministarstvo je zaduženo za cjelokupnu strategiju i politiku odbrambenog sistema BiH. Predsjedništvo BiH ima vrhovno zapovjedništvo i kontrolu Oružanih snaga BiH, a Parlamentarna skupština BiH vrši civilnu kontrolu nad Oružanim snagama BiH.

¹¹ Realizovane su aktivnosti navedene u preporuci.

¹² U toku je realizacija aktivnosti te stoga u ovom Izvještaju nije data nova preporuka, ali je dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

¹³ Nisu preduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke te je stoga u ovom Izvještaju ponovljena preporuka za predmetni proces.

¹⁴ Preporuka nije mogla biti ocijenjena u ovom ciklusu revizije, ali će biti ocijenjena kad se za to steknu uslovi

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 05/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 06/13, 19/16 i 83/17

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj: br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08

Ministarstvo je, između ostalog, nadležno za: stvaranje i održavanje odbrambenog kapaciteta, nadzor nad svim subjektima Oružanih snaga BiH, zastupanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim odnosima vezanim za pitanje odbrane, uspostavu postupka za odobravanje vojne pomoći civilnim vlastima u slučaju prirodnih katastrofa i nesreća, po ovlastima što ih daje Predsjedništvo BiH.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji iz 2006. godine i izmjenama i dopunama Pravilnika iz 2013. i 2015. godine kojim su sistematizovana radna mjesta za civilna i profesionalna vojna lica u Ministarstvu. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana su radna mjesta za 378 zaposlenih te radna mjesta za devet zaposlenih u uredima za vjerske aktivnosti. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji radnih mjesta civilnih lica u Oružanim snagama BiH¹⁷ utvrđena su radna mjesta civilnih lica na službi u Oružanim snagama BiH. Tim pravilnikom su sistematizovana radna mjesta za 679 izvršilaca. Veličina i struktura Oružanih snaga BiH određena je odlukama Predsjedništva BiH. U skladu s Odlukom Predsjedništva BiH o veličini, strukturi i lokacijama Oružanih snaga BiH, a u odnosu na sljedeće brojno stanje profesionalnih vojnih lica prema knjigama ličnih formacija predviđeno je 9.955 formacijskih – radnih mjesta.

Na 31.12.2024. godine u Ministarstvu su bile zaposlene 9.174¹⁸ osobe (ovim brojem obuhvaćeni su zaposleni u Ministarstvu, profesionalna vojna lica i civilna lica na službi u Oružanim snagama BiH).

Institucije Bosne i Hercegovine su bile u obavezi da do kraja aprila 2014. godine usklade pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta s odredbama Odluke o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH¹⁹. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji koji je u primjeni u Ministarstvu, još uvijek nije usklađen s navedenim odlukama Vijeća ministara BiH. Konstatovali smo da Ministarstvo niti u 2024. godini nije preduzimalo konkretne aktivnosti na izmjenama postojećeg Pravilnika i usaglašavanja istog s odlukama Vijeća ministara BiH. S obzirom na protek vremena i obim do sada obavljenog posla zaključujemo da Ministarstvo nema proaktivan stav niti preduzima konkretne aktivnosti na usaglašavanju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji s odlukama Vijeća ministara BiH. Pored navedenog, i drugi indikatori upućuju na to da je postojeća sistematizacija radnih mjesta neadekvatna i prevaziđena (davanje saglasnosti za obavljanje poslova drugog radnog mjesta, informatizacija poslovnih procesa i uvođenje e-Poslovanja i sl.).

PREPORUKA 1

Ministarstvo je dužno uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

U 2024. godini Ministarstvom je rukovodio ministar i dva zamjenika (zamjenik za politiku i planove i zamjenik za upravljanje resursima) koji su imenovani 25.1.2023. godine²⁰.

Vijeće ministara BiH je u martu 2024. godine donijelo Odluku o kabinetima zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH kojom se osnivaju kabineti zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH kao stalna stručna tijela Vijeća ministara BiH. Ovom odlukom u kabinetima zamjenika predsjedavajućeg se utvrđuju po dva radna mjesta (šef kabineta i savjetnik). S

¹⁷ Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji radnih mjesta civilnih lica u Oružanim snagama BiH iz 2010. godine i izmjene i dopune zaključno s 2024. godinom

¹⁸ Prema podacima iz Obrasca 4/1, od čega 8.329 profesionalnih vojnih lica

¹⁹ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

²⁰ Službeni glasnik BiH broj 6/23

obzirom na to da je ministar odbrane trenutno i zamjenik predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, u Ministarstvu su na osnovu navedene Odluke definisana dva radna mjesta u Kabinetu zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH.

6. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Ministarstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola: Zakon o finansiranju institucija BiH²¹ uređuje oblast finansijskog upravljanja i kontrole. Ovim zakonom finansijsko upravljanje i kontrola definisano je kao sveobuhvatan sistem politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovodilac institucije. Sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i pruža razumno uvjeravanje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Ministarstvo je donijelo osnovne dokumente za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Registar rizika je ažuriran u toku 2024. godine. Sekretar Ministarstva je imenovan za predsjedavajućeg Vijeća za uspostavljanje i provođenje finansijskog upravljanja u Ministarstvu. Članovi Vijeća su rukovodioci organizacionih jedinica Ministarstva i Oružanih snaga. Putem Vijeća se osigurava podrška rukovodstvu za aktivnosti u vezi s finansijskim upravljanjem i kontrolom. U junu 2024. godine usvojen je Akcioni plan za razvoj sistema internih finansijskih kontrola, a mjere iz Akcionog plana su djelimično realizovane. Ministarstvo je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH dostavilo Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu.

Funkcionisanje sistema internih kontrola: Na osnovu provedene revizije utvrdili smo da sistem internih kontrola u Ministarstvu, općenito gledano, nije na zadovoljavajućem nivou. Konstatovani su nedostaci i slabosti u određenim segmentima poslovanja koji su bili predmet revizije (organizaciona struktura, izvršenje budžeta, zapošljavanje i angažovanje osoba, popis sredstava i obaveza, javne nabavke, evidentiranje i naplata potraživanja, upotreba službenih vozila i drugim procesima), što je detaljno opisano u narednim tačkama Izvještaja.

Većina nedostataka i nepravilnosti se ponavlja već duži niz godina te nismo uočili značajnije aktivnosti Ministarstva na njihovom nadilaženju. Posebno ističemo slabosti internih kontrola kod procesa javnih nabavki i organizacione strukture.

Interna revizija: Jedinica interne revizije Ministarstva uspostavljena je u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH²² i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH²³, a nadležna je za obavljanje interne revizije u Ministarstvu. Rad Jedinice interne revizije zasnovan je na odobrenom Strateškom planu rada Jedinice interne revizije za period 2024 – 2026. godina i Godišnjem planu rada Jedinice za 2024. godinu. U Godišnjem planu rada za 2024. godinu planirano je izvršiti ukupno devet revizija, a u konačnici je izvršeno

²¹ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

²² Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

²³ Službeni glasnik BiH, broj 59/19

sedam revizija. Pored toga, vršene su i naknadne revizije i ocjena realizacije prethodno datih preporuka. Godišnji izvještaj o radu interne revizije je sačinjen i dostavljen rukovodiocu institucije.

Radno mjesto rukovoditelja Jedinice interne revizije upražnjeno je od maja 2021. godine, a u proteklom periodu navedene poslove je, po ovlaštenju ministra odbrane, obavljala osoba zaposlena na radnom mjestu stručnog savjetnika za internu reviziju, uz svoje radne zadatke. Ministarstvo je u 2024. godini preduzelo aktivnosti na popunjavanju radnog mjesta rukovodioca Jedinice interne revizije. U novembru 2024. godine je raspisan javni oglas, izvršen je odabir kandidata te je u maju 2025. godine popunjeno navedeno radno mjesto.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnji finansijski izvještaj za 2024. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima. Godišnji izvještaj je Ministarstvu finansija i trezora BiH dostavljen 6.3.2025. godine (rok za dostavu je 3.3.2025. godine). Razlog za kašnjenje u dostavljanju godišnjeg izvještaja su tehnički razlozi. Ministarstvo finansija i trezora BiH je odobrilo produženje roka za dostavu godišnjeg finansijskog izvještaja.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje konstatovano je da su sačinjene prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju institucija BiH²⁴.

7.1. Pregled prihoda i primitaka

Na 31.12.2024. iskazani su prihodi u ukupnom iznosu od 10.469.212 KM.

Ukupni realizovani prihodi odnose se na: prihode od iznajmljivanja resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta (72.717 KM), ostale prihode (451.590 KM), prihode od donacija (9.681.748 KM) i primitke od prodaje stalnih sredstava (263.158 KM).

Prihodi od iznajmljivanja opreme – Iznajmljivanje resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta (72.717 KM) najvećim dijelom se odnose na uplate po izvršenim fakturisanjima i manjim dijelom uplate duga po zaključenom sporazumu iz ranijeg perioda.

Ostali prihodi (451.590 KM) se najvećim dijelom odnose na prihode od zatvaranja vremenskih razgraničenja iz prethodne godine (133.251 KM), povrata plaćenih akciza (122.607 KM), oprihodovanje uplaćenih sredstava s prijelaznog računa potraživanja (89.277 KM) itd.

Naplaćeni prihod od donacija iznosi ukupno 9.681.748 KM, od čega se na primljene tekuće transfere-donacije iz inostranstva odnosi 9.681.448 KM, a donacije od pravnih osoba u zemlji iznose 300 KM.

U budžetu za 2024. godinu planirani su ukupni prihodi u iznosu od 118.000 KM (prihodi od iznajmljivanja opreme u iznosu od 69.000 i ostali prihodi – 49.000 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Prilogu I Izvještaja.

²⁴ Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24

7.2. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu²⁵, Ministarstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 390.502.000 KM (tekući izdaci 382.616.000 KM, kapitalni grantovi 592.000 KM i kapitalni izdaci 7.294.000 KM)²⁶. Također, pomenutim zakonom je odobreno 10.013 zaposlenih u Ministarstvu.

Tokom godine izvršena su usklađivanja budžeta koja se odnose na sljedeće:

- Odlukom Vijeća ministara BiH o preraspodjeli sredstava iz budžeta Ministarstva za 2024. godinu, u budžet Generalnog sekretarijata Vijeća ministara BiH²⁷ – budžet Ministarstva za 2024. godinu umanjen je za 100.000 KM te Odlukom Vijeća ministara BiH o preraspodjeli sredstava iz budžeta Ministarstva za 2024. godinu u budžet Tužilaštva BiH – budžet Ministarstva odbrane BiH za 2024. godinu umanjen je za 300.000 KM;
- sredstva višegodišnjih projekata prenesena iz prethodnog perioda u iznosu od 1.237.824 KM i odobrena u 2024. godini u iznosu od 18.298.500 KM (ukupno 19.536.324 KM);
- sredstva novčanih donacija prenesena iz prethodnog perioda u iznosu od 9.455.325 KM i uplaćena u tekućoj godini u iznosu od 9.681.748 KM (ukupno 19.137.073 KM);
- sredstva naplaćena od osiguravajuće kuće u iznosu od 182 KM;
- sredstva umanjena iz odobrenog budžeta u korist višegodišnjih kapitalnih projekata u iznosu od 10.818.500 KM.

Prema navedenom, Ministarstvo je u 2024. godini raspolagalo sredstvima u ukupnom iznosu od 417.957.079 KM.

Ministarstvo je izvršilo dva prestrukturisanja rashoda budžeta koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH. Upućena su dva zahtjeva za prestrukturisanje rashoda u ukupnom iznosu od 16.417.000 KM, ali je Ministarstvo finansija i trezora BiH odobrilo prestrukturisanje rashoda budžeta u ukupnom iznosu od 15.834.500 KM odnosno oko 4% ukupno odobrenih rashoda za 2024. godinu. Iako je u najvećoj mjeri odobrilo prestrukturisanje rashoda, Ministarstvo finansija i trezora BiH je ukazalo na potrebu unapređenja procesa planiranja i kontrole izvršenja budžeta Ministarstva.

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2024. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 369.662.347 KM, što je za 48.294.732 KM manje u odnosu na raspoloživi (korigovani) budžet za 2024. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (262.101.523 KM) naknade troškova zaposlenih (70.686.929 KM), troškove energije i komunalnih usluga (7.365.727 KM) i troškove materijala (8.908.402 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Prilogu II Izvještaja.

²⁵ Službeni glasnik BiH, broj 50/24

²⁶ Do usvajanja budžeta za 2024. godinu, Ministarstvo je raspolagalo sredstvima odobrenim prema pojedinačnim instrukcijama o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar – mart 2024. godine, broj: 05-16-2-9002-1/23 od 28.12.2023. godine, za period april – juni 2024. godine, broj: 05-02-2-2499-1/24 od 26.3.2024. godine i period juli – septembar 2024. godine, broj: 05-02-2-4285-1/24 od 25.6.2024. godine koje je donio ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

²⁷ Službeni glasnik BiH, broj: 79/24

U daljem tekstu navodimo nalaze revizije, stanje po procesima za koje su date preporuke u ranijem periodu čija realizacija je u toku, kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realizovanim u 2024. godini.

7.2.1. Bruto plaće

Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća s 31.12.2024. godine iznose 262.209.151 KM ili 99,85% odobrenog budžeta²⁸. Od navedenog iznosa na neposrednu potrošnju odnosi se 262.101.523 KM, dok se iznos od 107.628 KM odnosi na Kabinet zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH kojeg čine dvije imenovane osobe.

Neto plaće i naknade iznose 148.264.529 KM, stimulacije 1.754.518 KM, a porezi i doprinosi 112.190.104 KM. Sredstva za obračun plaća i naknada u Ministarstvu su planirana za 10.013²⁹ zaposlenih, a na 31.12.2024. godine broj zaposlenih iznosi 9.174.³⁰

Prosječan broj zaposlenih u 2024. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 9.249³¹.

Naknade za produženi rad: Ukupno ostvarene neto naknade za produženi rad iznose 21.022 KM i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 2.586 KM. Prekovremene sate su ostvarili vozači ministra i zamjenika ministra, vozač u Generalnom inspektoratu, pojedini vozači u Zajedničkom štabu Oružanih snaga BiH, kao i šefovi kabineta ministra i zamjenika ministara. Isplate naknada po ovom osnovu vršene su na osnovu rješenja kojim se odobrava isplata naknade za sate prekovremenog rada.

Zakonom o radu u institucijama BiH je propisano da u slučaju više sile, iznenadnog povećanja obima posla, kao i u drugim sličnim slučajevima neophodne potrebe, zaposlenik, na zahtjev poslodavca ili dobrovoljno može raditi najviše 20 sati sedmično. Pojedini zaposleni su prekovremene sate ostvarili svaki mjesec, a prekovremeni sati na mjesečnom nivou kretali su se u rasponu od 5 do 86 sati. Također, u nekim mjesecima prekovremeni rad za pojedine osobe doseže i više od 20 sati sedmično.

Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika u institucijama BiH³² je definisano da zaposlenom za prekovremeni rad pripada naknada koja se u pravilu ostvaruje preraspodjelom radnog vremena, a samo u iznimnim slučajevima, ako se u razumnom roku ne mogu stvoriti uslovi za korištenje slobodnih sati, zaposlenom se može isplatiti novčana naknada srazmjerno vremenu tog rada uvećanom za 25%. Ministarstvo nije koristilo mogućnost preraspodjele radnog vremena.

PREPORUKA 2

Preporučujemo da se isplata naknada po osnovu prekovremenog rada vrši samo u izuzetnim slučajevima te da se razmotre i drugi modaliteti vrednovanja prekovremenog rada, a sve u cilju racionalizacije potrošnje budžetskih sredstava.

²⁸ Službeni glasnik BiH 50/24 – Sredstva odobrena Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH

²⁹ Navedeni broj obuhvata i Kabinet zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH u Ministarstvu. Na osnovu Odluke Vijeća ministara BiH broj: 53/24 od 19.03.2024. godine u martu i maju 2024. godine izvršena je popuna Kabineta i to šefa Kabineta zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i savjetnika u Kabinetu zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH.

³⁰ Podatak iz obrasca 4/1.

³¹ Podatak iz obrasca 4.

³² Službeni glasnik BiH, broj 4/09

Isplata pomoći u slučaju smrti: Tokom 2024. godine nastavljena je isplata pomoći u slučaju smrti primjenom odredbi Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH³³ uz istovremenu primjenu i Zakona o službi u Oružanim snagama BiH³⁴ kojim je uređeno pitanje naknade na ime pogrebnih troškova u slučaju smrti profesionalnog vojnog lica.

Na ovaj način Ministarstvo je izvršilo isplatu istovrsne naknade primjenom dva propisa koji nisu na adekvatan način usaglašeni nakon donošenja Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH. Shodno prethodno navedenom, Ministarstvo ni u 2024. godini nije pokrenulo proceduru usklađivanja odredbi zakonskih propisa kojim su utvrđena prava na istu vrstu naknade u slučaju smrti profesionalnih vojnih lica.

PREPORUKA 3

Ministarstvo je dužno inicirati izmjenu Zakona o službi u Oružanim snagama BiH na način da se usklade odredbe zakonskih propisa kojim su utvrđena prava na istu vrstu naknade u slučaju smrti profesionalnih vojnih lica.

Plaćeno odsustvo: Zakonom o radu u institucijama BiH³⁵ propisano je da zaposlenik ima pravo na odsustvo s rada uz naknadu plaće do sedam radnih dana u jednoj kalendarskoj godini – plaćeno odsustvo u slučaju: stupanja u brak, porođaja supruge i teže bolesti ili smrti člana užeg domaćinstva i zadovoljavanja vjerskih, odnosno tradicijskih potreba ili drugih slučajeva utvrđenih aktom poslodavca. Izuzetno, poslodavac je dužan da omogući zaposleniku odsustvo do šest radnih dana u jednoj kalendarskoj godini, radi zadovoljavanja njegovih vjerskih, odnosno tradicijskih ili drugih potreba, s tim da se odsustvo od dva dana koristi uz naknadu plaće – plaćeno odsustvo.

Također, Zakonom o službi u Oružanim snagama BiH³⁶ je definisano da profesionalno vojno lice ima pravo do sedam radnih dana plaćenog odsustva po svim osnovama te da u jednoj kalendarskoj godini može odsustvovati do šest radnih dana radi zadovoljenja svojih vjerskih, odnosno tradicijskih potreba, s tim da se odsustvo od dva dana koristi uz naknadu plaće – plaćeno odsustvo.

Ministarstvo pravde BiH je prethodnih godina, po zahtjevu određenih institucija, dalo mišljenje o načinu primjene navedenih odredbi³⁷. Naime, u skladu s mišljenjem Ministarstva pravde BiH, zaposleni ima pravo na odsustvo s rada uz naknadu plaće na pet radnih dana u slučaju stupanja u brak, porođaja supruge i teže bolesti ili smrti člana užeg domaćinstva, a dva dana radi zadovoljavanja vjerskih odnosno tradicijskih ili drugih potreba utvrđenih aktom poslodavca.

Konstatovali smo da je Ministarstvo svojim zaposlenim odobravallo korištenje do šest dana plaćenog odsustva godišnje radi zadovoljenja vjerskih, odnosno tradicijskih potreba, a ne dva dana kako je propisano navedenim zakonima. Također određeni zaposleni su u toku 2024. godine ostvarivali više od sedam dana plaćenog odsustva (npr. sedam dana na osnovu stupanja u brak i dva dana vjerskih praznika).

³³ Ostvarivanje prava na naknadu iz člana 43. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH detaljnije je uređeno Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu u slučaju smrti zaposlenog u institucijama BiH koju je donijelo Vijeće ministara BiH 2009. godine (Službeni glasnik BiH broj 38/09)

³⁴ Detaljnije uređeno članom 30. Pravilnika o plaćama i drugim naknadama profesionalnih vojnih lica na službi u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH (ožujak 2007. godine)

³⁵ Član 30. stav (1) Zakona o radu u institucijama BiH

³⁶ Član 57. stav (2) i (3) Zakon o službi u Oružanim snagama BiH – Službeni glasnik BiH, broj: 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12, 41/16 i 38/18

³⁷ Mišljenje dostupno na internet-stranici Ministarstva pravde BiH-Info/pristup informacijama – Pitanja u vezi s primjenom zakona i stavova

PREPORUKA 4

Ministarstvo je dužno da prilikom odobravanja plaćenog odsustva zaposlenima postupa u skladu s navedenim zakonskim propisima.

Naknade troškova prijevoza: Zaključno s 31.12.2024. godine ove naknade realizovane su u iznosu od 16.870.842 KM. U odnosu na prethodnu godinu veće su za 217.212 KM.

Odlukom o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz s posla u institucijama Bosne i Hercegovine³⁸ definisano je da se kod utvrđivanja udaljenosti mjesta rada od mjesta prebivališta zaposlenog koristi najkraća prometna putna komunikacija. Iz pregledanog uzorka zahtjeva za prijevoz osoba koje ostvaruju ovu naknadu, nismo se uvjerili da su svi u potpunosti u skladu s navedenom odlukom. Naime, u pojedinim zahtjevima za ostvarivanje naknade za prijevoz nije uzimana najkraća prometna putna komunikacija na relaciji od mjesta prebivališta do mjesta rada korisnika naknade.

PREPORUKA 5

Ministarstvo je dužno osigurati da se obračun i isplata naknade troškova prijevoza na posao i prijevoza s posla za sve zaposlene vrši u skladu s važećim podzakonskim aktom.

Novčane nagrade (stimulacije): S 31.12.2024 godine isplaćene su stimulacije u ukupnom neto iznosu od 1.754.518 KM (za 4.758 zaposlenih), što je u odnosu na prošlu godinu manje za 178.243 KM. Pojedinačne mjesečne neto isplate kretale su se u rasponu od 60 KM do 1.122 KM, dok su se pojedinačne godišnje neto stimulacije kretale u rasponu od 100 KM do 4.712 KM.

Analizom sadržaja pojedinačnih rješenja o isplati stimulacija možemo zaključiti kako su određena obrazloženja uopćena. Isplate novčanih nagrada odnosile su se na kvalitetno i efikasno obavljanje poslova i zadataka prije planiranih rokova, obavljanje poslova drugog radnog mjesta, vanredno povećan obim poslova kao i angažovanost u radu komisija, radnih grupa, učešća na vježbama i aktivnostima pomoći civilnom stanovništvu pogođenim elementarnim nepogodama.

7.2.2. Putni troškovi

Izdaci za putne troškove s 31.12.2024. godine realizovani su u iznosu od 3.290.832 KM. Odnose se na izdatke za putne troškove u zemlji (1.057.743 KM) i izdatke za putne troškove u inostranstvu (2.233.089 KM). Najznačajniji izdaci odnose se na troškove dnevnica u zemlji (1.025.234 KM), troškove prijevoza u inostranstvu javnim sredstvima (562.793 KM) i troškove dnevnica u inostranstvu (1.339.566 KM).

Odlukom o načinu i postupku ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH za naknadu za službeno putovanje³⁹, uređuje se način i postupak ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH za naknadu za službeno putovanje.

Navedenom odlukom definisano je da se službeno putovanje vrši na osnovu naloga za službeno putovanje koji zaposleni podnosi uz obračun putnih troškova. Nadalje, propisano je da je uz nalog za službeno putovanje zaposleni dužan priložiti svu relevantnu raspoloživu

³⁸ Službeni glasnik BiH, broj 72/17 i 61/22

³⁹ Službeni glasnik BiH, broj 6/12, 42/12, 10/18, 75/18 i 52/24

dokumentaciju koja, između ostalog, treba da sadrži poziv za održavanje sastanka, poziv na obuku ili neku drugu korespondenciju koja upućuje na svrhu službenog puta.

Također, internim aktom Ministarstva je definisano da se formalna, suštinska i računska kontrola dokumentacije za službena putovanja u zemlji i inostranstvu vrši u Odjelu za materijalno-finansijsko poslovanje. Ponovo smo konstatovali kako se pozivna pisma prilikom pravljenja putnih naloga ne dostavljaju u navedeni odjel, već se ista nalaze u organizacionim jedinicama koje pripremaju odluke o službenim putovanjima. S obzirom na navedeno, nismo se mogli uvjeriti da se u Odjelu za materijalno-finansijsko poslovanje postupa u skladu s Odlukom i internim aktom Ministarstva.

PREPORUKA 6

Ministarstvo je dužno osigurati da se cjelokupna dokumentacija potrebna za obračun putnih troškova prilaže uz putni nalog prema relevantnom propisu.

7.2.3. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila s 31.12.2024. godine iznose 2.119.787 KM. Značajniji izdaci odnose se na troškove goriva (1.176.415 KM), nabavku usluga i materijala za održavanje službenih vozila (758.222 KM) i registraciju i osiguranje vozila (185.150 KM).

Pravilnikom Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH⁴⁰, Ministarstvu je dato pravo na korištenje 22 vozila. Ministarstvo je na 31.12.2024. godine na raspolaganju imalo 16 službenih vozila, od kojih je za četiri vozila dato pravo korištenja 24 sata dnevno u radne i neradne dane.

Službena specijalizovana vozila Ministarstva koriste se na osnovu Pravilnika o broju, uslovima nabavke, načinu korištenja i određivanju osoba s pravom korištenja službenih specijalizovanih vozila u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH⁴¹. Navedenim aktom ministar odbrane, shodno ukazanim potrebama i navedenim principima, može izmijeniti broj i vrstu vozila, kao i svrhu podrške, donošenjem posebne odluke. Na osnovu dostavljenih podataka Ministarstvo je na 31.12.2024. godine na raspolaganju imalo 14 specijalizovanih motornih vozila, s tim da je njih 10 na korištenju u vojno-diplomatskim predstavništvima BiH u inostranstvu. Tokom 2024. godine izvršena je nabavka dva službena specijalizovana vozila.

Uvidom u dostavljenu bazu podataka o vozilima s 31.12.2024. godine, uočeno je značajnije odstupanje u broju vozila kojima raspolažu Oružane snage BiH u odnosu na broj vozila predviđen internim aktom. Pravilnikom je odobreno 3.461 vozilo, a s 31.12.2024. godine imali su na raspolaganju 2.376 vozila. Naime, po pojedinim vrstama vozila, Oružane snage BiH raspolažu značajno većim brojem vozila od broja predviđenog internim aktom (npr. AA putničko motorno vozilo – raspolažu sa 180 vozila, dok je internim aktom predviđeno 165 vozila). Istovremeno je konstatovano da u određenim kategorijama raspolažu značajno manjim brojem vozila od planiranog. U pojedinim slučajevima čak ne raspolažu niti jednim vozilom u odnosu na predviđeni broj (BO teretno m/v- hladnjača predviđeno 14 vozila, dok u Oružanim snagama BiH ne raspolažu navedenom vrstom vozila i sl.).

⁴⁰ Službeni glasnik BiH, broj: 34/23, 84/23

⁴¹ Broj 11-03-24-249-6/23 od 21.03.2023.god.

PREPORUKA 7

Ministarstvo treba usaglasiti broj službenih specijalizovanih vozila koja se koriste s odredbama internog akta.

Procesom revizije putnih naloga za službena vozila Ministarstva, konstatovali smo da se odredbe Pravilnika Vijeća ministara BiH i Pravilnika o broju, načinu korištenja i održavanja službenih vozila u Ministarstvu koje se odnose na popunjavanje naloga za vozila i dalje ne poštuju u potpunosti. Kontrolom naloga za službena vozila konstatovali smo da se u određenom broju slučajeva sadržaj obrasca putnih naloga za vozila koje koristi Ministarstvo ne popunjava u potpunosti. Naime, kod pojedinih putnih naloga nisu upisani svi podaci poput stanja prijedene kilometraže vozila te ovjere dobavljača prilikom točenja goriva, podaci o ukupno prijeđenim dnevnim relacijama. Ponovo su uočeni slučajevi evidentiranja tzv. loko vožnje preko 290 kilometara bez adekvatnog obrazloženja, zbog čega se nismo mogli uvjeriti da su vozila korištena u službene svrhe. Navedeno može uticati na povećan rizik nenamjenske upotrebe vozila.

PREPORUKA 8

Ministarstvo je dužno osigurati pravilno popunjavanje podataka u putnom nalogu za službena vozila u skladu s relevantnim propisima kako bi se na pouzdan način mogla potvrditi upotreba vozila u službene svrhe.

7.2.4. Usluge reprezentacije

Izdaci na temelju usluga reprezentacije s 31.12.2024. godine ostvareni su u iznosu od 287.400 KM. Pravilnikom Vijeća ministara BiH⁴² odobrena su sredstva za reprezentaciju u iznosu do 330.000 KM godišnje, dok su internim aktima Ministarstva⁴³ definisana prava, limiti i način korištenja interne i eksterne reprezentacije.

Shodno Odluci o korištenju biznis-kartice Ministarstva⁴⁴ utvrđeni su korisnici i limiti po korisnicima biznis-kartice. Pravo na korištenje biznis-kartice imaju ministar, zamjenici ministra, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga BiH i šest kapetana posade avijacije. Biznis-kartica se koristi za plaćanje troškova na službenim putovanjima (troškovi smještaja, prijevoza i reprezentacije), a ministru odbrane, zamjenicima ministra i načelniku Zajedničkog štaba Odlukom je dato pravo na organizovanje poslovnih sastanaka i drugih aktivnosti u skladu s Pravilnikom o korištenju reprezentacije. Navedenom odlukom je definisano da je korisnik biznis-kartice obavezan dostaviti Sektoru za budžet i finansije svu dokumentaciju i izvještaje o izvršenoj transakciji, uz obrazloženje svrhe utroška plaćanja putem biznis-kartice.

Postupcima revizije smo ustanovili da dokumentacija u vezi s troškovima eksterne reprezentacije, koja je plaćena biznis-karticom, sadrži obrazloženja i službene zabilješke. Međutim, u određenim slučajevima zabilješka o povodu nastanka troška je uopćena i štura, odnosno ne navodi se povod kojim bi se potvrdila osnovanost nastanka troška. Također, u

⁴² Službeni glasnik BiH, br. 26/2014, 78/2015, 53/2017, 62/2017, 1/2021 i 63/2021

⁴³ Pravilnik o korištenju reprezentacije u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH 13-02-3-4343/14 od 18.12.2014., te pravilnici o izmjeni i dopuni Pravilnika o korištenju reprezentacije u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH 13-02-3-1756-1/19 od 25.6.2019., 13-02-3-1185-1/20 od 30.4.2020. i 13-02-3-602-21/22 od 19.10.2022. godine.

⁴⁴ Broj: 12-16-1-254-26/20 od 22.2.2023. godine

pojedinin slučajevima nedostaju računi – originalna dokumentacija, koji su prema Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH⁴⁵ osnova za knjiženje.

S obzirom na navedene slabosti, smatramo da nepotpunost dokumentacije prilikom realizovanja izdataka za reprezentaciju i bez jasnog povoda nastanka troška može imati za posljedicu nenamjensku upotrebu ovih sredstava.

PREPORUKA 9

Potrebno je da Ministarstvo za svaki trošak reprezentacije osigura kompletnu dokumentaciju i obrazloženja povoda nastanka troška kako bi se na pouzdan način mogla potvrditi namjenska potrošnja sredstava.

7.2.5. Višegodišnji projekti

Ministarstvo je tokom 2024. godine raspolagalo s 20.128.324 KM sredstava za četiri višegodišnja projekta. Ukupna realizovana sredstva višegodišnjih projekata na 31.12.2024. godine iznose 634.665 KM i odnose se samo na projekat „Perspektiva“ i Školovanje oficira vojno-evidencione specijalnosti avijacija. Na ostalim projektima nije bilo realizacije sredstava. Neutrošena sredstva u iznosu od 19.493.660 KM su prenesena u narednu godinu. Ministarstvo u tekstualnom dijelu Godišnjeg finansijskog izvještaja detaljno obrazlaže aktivnosti koje je provodilo na realizaciji navedenih višegodišnjih projekata.

U tabeli br.3 je dat pregled raspoloživih i realizovanih višegodišnjih projekata.

Tabela broj 3. pregled raspoloživih i realizovanih višegodišnjih projekata

Naziv višegodišnjeg projekta	Prijenos sredstava iz 2023.	Budžet za 2024. i usklađivanje budžeta	Ukupno raspoloživa sredstva u 2024.	Realizovana sredstva u 2024.	Neutrošena sredstva prenesena u 2025.	% izvršenja sredstava
1	2	3	4	5	6	7
Osiguranje i unapređenje operativnosti motornih vozila OS	26.020	0	26.020	0	26.020	0
Školovanje oficira vojno-evidencione specijalnosti avijacija	0	1.558.500	1.558.500	360.024	1.198.476	23
Tranzicija i zbrinjavanje otpuštenog personala MO i OS-Perspektiva	1.211.805	592.000	1.803.805	274.640	1.529.164	15
Nabavka helikoptera	0	16.740.000	16.740.000	0	16.740.000	0
UKUPNO	1.237.824	18.890.500	20.128.324	634.664	19.493.659	3

⁴⁵ Broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 4.2.2015. godine

Školovanje oficira vojno-evidencione specijalnosti avijacija:

Na 11. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 11.5.2023. godine usvojena je Odluka o finansiranju Višegodišnjeg projekta Školovanje oficira vojno-evidencione specijalnosti avijacija⁴⁶ u iznosu od 8.000.000 KM, za period 2023 – 2032. godina. Na osnovu Sporazuma o vojno-finansijskoj saradnji potpisanih između Vlade Republike Turske i Vijeća ministara BiH i Implementacionog protokola u vezi s finansijskom pomoći između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Turske⁴⁷, 12.11.2024. godine zaključen je Okvirni sporazum i ugovor u vrijednosti od 1.162.560 USD između Ministarstva i Askeri Fabrika ve Tersane İşletme A.Ş. u svrhu nabavke usluge temeljne obuke pilota helikoptera Oružanih snaga BiH od strane izvršioca. Ugovorom je definisana obaveza plaćanja iznosa od 387.520 USD od strane Ministarstva nacionalne odbrane Republike Turske, dok će iznos od 775.040 USD biti plaćen od strane Ministarstva. Okvirnim sporazumom definisano je avansno plaćanje u iznosu od 25% ukupnih troškova obuke.

Postupcima revizije smo konstatovali da je Ministarstvo u decembru 2024. godine na osnovu ispostavljenog predračuna izvršilo plaćanje dobavljaču u iznosu od 360.024 KM. Navedeni iznos je knjižen na trošak odnosno na izdatke za stručne ispite, zbog čega su navedeni troškovi precijenjeni, a potraživanja za unaprijed plaćenu robu i usluge u zemlji – avansi, potcijenjeni za navedeni iznos.

Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH⁴⁸ je propisano da se imovina i obaveze iskazuju po računovodstvenom principu nastanka događaja uz primjenu metode historijskog troška.

PREPORUKA 10

Ministarstvo je dužno da prilikom evidentiranja troškova poštuje odredbe Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

Analizom raspoloživih informacija zaključujemo da je izrazito nizak stepen realizacije sredstava namijenjenih za višegodišnje projekte, budući da utrošena sredstva predstavljaju tek 4% ukupno planiranih sredstava namijenjenih za ovu svrhu. Također smo konstatovali da su se rokovi za realizaciju projekata u proteklom periodu produžavali te da sredstva koja su odobrena prije nekoliko godina nisu više dovoljna za realizaciju konkretnog projekta.

Međutim, uvjerali smo se da Ministarstvo kontinuirano preduzima aktivnosti s ciljem nastavka realizacije višegodišnjih kapitalnih ulaganja, s obzirom na to da se Vijeću ministara BiH redovno podnose prijedlozi za izmjene postojećih projekata, kako bi se omogućila njihova dalja implementacija. Tokom 2024. godine predložene su nove inicijative za višegodišnje projekte⁴⁹, ali one nisu odobrene. S obzirom na važnost ovih ulaganja, neophodno je da svi relevantni učesnici u procesu planiranja i implementacije pokažu proaktivan i konstruktivan pristup, kako bi se omogućio nastavak započetih aktivnosti i osigurala njihova uspješna realizacija.

Po pitanju preporuke koja se odnosila na realizaciju višegodišnjih kapitalnih projekata (preporuka broj 3/2020 u Tabeli 2.), smatramo da preduzete aktivnosti Ministarstva tokom 2024. godine još uvijek nisu zadovoljavajuće u smislu efikasnije realizacije projekata te će data preporuka biti predmet daljeg praćenja do okončanja realizacije.

⁴⁶ Službeni glasnik BiH, broj 47/23 od 7.7.2023. godine

⁴⁷ Potpisanog 03.03.2021.godine u Ankari

⁴⁸ Broj 01-08-02-1-1515/15 od 04.02.2015. godine

⁴⁹ Nabavka streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava za popunu rezervi, modernizacija i znavljanje naoružanja i vojne opreme

7.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2024. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 124.740.280 KM. Ukupne obaveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 161.399.859 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (1.722.829 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (122.922.060 KM), obaveze prema dobavljačima (6.605.712 KM), obaveze prema zaposlenima (29.061.692 KM) i kratkoročna razgraničenja (2.758.901 KM).

Bilans stanja prikazan je u Prilogu III Izvještaja.

7.3.1. Sredstva

Stalna sredstva iskazana u poslovnim knjigama Ministarstva odnose se na evidentirana ulaganja u objekte i opremu koja su realizovana prethodnih i tekuće godine (iz budžeta i donatorskih sredstava), kao i dio imovine koju je Ministarstvo preuzelo na osnovu Sporazuma o osnovnim principima za rješavanje pitanja nepokretne i pokretne imovine koja će i dalje služiti za potrebe odbrane⁵⁰, za koju je izvršena procjena vrijednosti prethodnih godina (pokretna perspektivna imovina).

U okviru stalnih sredstava nije iskazana imovina definisana kao nepokretna perspektivna imovina koju Ministarstvo koristi i ulaže sredstva u njeno održavanje. Navedena imovina se fizički popisuje prilikom redovnog godišnjeg popisa, s podacima o veličini, spratnosti, lokaciji, namjeni i korisniku svakog objekta, bez podataka o vrijednosti.

Za računovodstveno evidentiranje nekretnina relevantan je Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama korisnika budžeta institucija BiH, prema kome je definisano da imovinu predstavljaju resursi koje kontroliše budžet odnosno budžetski korisnici kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti.

Posljedice neevidentiranja perspektivne imovine ogledaju se u potcijenjenosti stalnih sredstava u bilansu stanja Ministarstva za nepoznat iznos.

Ministarstvo se krajem 2023. godine obratilo Ministarstvu finansija i trezora BiH vezano za upute na koji način preknjižiti ulaganja evidentirana na poziciji sredstva u pripremi, na odgovarajuća konta sredstava u upotrebi i objekte na kojima su izvršena ulaganja, a koja su do sada knjižena kao sredstva u pripremi. U svom odgovoru Ministarstvo finansija i trezora BiH je odgovorilo da je uvidom u Informacioni sistem finansijskog upravljanja (ISFU) Ministarstva finansija i trezora BiH, ustanovljeno da kroz pomoćnu knjigu stalnih sredstava (modul FA) navedena ulaganja nisu evidentirana. Za realizaciju navedene preporuke potrebno je da se izvrši kompletna i fer procjena vrijednosti objekata od strane vještaka građevinske struke. Nakon završene procjene vrijednosti objekata mogu se izvršiti tražena knjiženja u ISFU sistemu Ministarstva finansija i trezora BiH.

U revizionim izvještajima prethodnih godina konstatovano je da je stav Ministarstva da su neophodna značajna sredstva i angažovanje vještaka kako bi se izvršila procjena nepokretne perspektivne imovine. Međutim, navedeno se ne može prihvatiti kao adekvatan argument i

⁵⁰ Sporazum broj 01-03-1657/07 od 12.7.2007. godine

razlog zbog kojeg nije izvršeno evidentiranje imovine. Nadalje, izneseno je mišljenje da, pored mogućeg angažovanja osoba izvan Ministarstva, postoje i unutrašnji resursi koji se mogu iskoristiti za utvrđivanje knjigovodstvene vrijednosti objekata. Istaknuto je da je Ministarstvo u prethodnom periodu procijenilo značajan broj stavki preuzete pokretne imovine korištenjem unutrašnjih resursa i za tu procjenu nije bilo neophodno angažovanje dodatnih sredstava i stručnjaka izvan Ministarstva. Prema datom obrazloženju, u toku godine nije bilo aktivnosti po ovom pitanju.

PREPORUKA 11

Ministarstvo je dužno preduzeti sve potrebne aktivnosti kako bi se u konačnici omogućilo ispravno iskazivanje stanja stalnih sredstava u skladu s računovodstvenim propisima.

U okviru stalnih sredstava se i dalje iskazuju **sredstva u pripremi** koja su s 31.12.2024. godine iskazana u iznosu od 35.348.986 KM. Iznos se odnosi na poziciju priprema i izgradnja zgrada (16.355.715 KM) i opremu u pripremi (18.993.271 KM).

U poređenju s prethodnom godinom povećanja na ovim kontima u iznosu od 3.042.776 KM odnose se na vršena ulaganja na objektima koje koristi Ministarstvo.

Kako je navedeno u ranijem periodu, s obzirom na to se radi o investicionim ulaganjima na vojnim objektima koji nisu uknjiženi u poslovne knjige Ministarstva, iznos se godinama prenosi i povećava za nova ulaganja u toku budžetske godine. S obzirom na to da je nesporno da su ulaganja izvršena u objekte Ministarstva i da su radovi izvršeni i okončani, smatramo da nije ispravno i dalje ista voditi kao sredstva u procesu nabavke za koja se ne vrši otpis vrijednosti (amortizacija).

Osim toga, u okviru ove ekonomske kategorije pogrešno su knjiženi izdaci koji se odnose na opremu u pripremi jer se radi o adaptaciji objekata i ne pripadaju analitičkom kontu na kome su evidentirani u poslovnim knjigama.

PREPORUKA 12

Potrebno je da Ministarstvo preknjiži ulaganja evidentirana na sredstvima u pripremi na odgovarajuća konta sredstava u upotrebi i objekte na kojima su izvršena ulaganja.

Kratkoročna potraživanja na 31.12.2024. godine iskazana su u iznosu od **1.722.829 KM** i odnose se na potraživanja od pravnih osoba (801.639 KM), potraživanja od fizičkih osoba (360 KM) i ostala potraživanja (920.830KM).

Interni finansijski odnosi – Potraživanja od organa na 31.12.2024. godine iznose **75.391 KM**.

Potraživanja od pravnih osoba (801.639 KM) odnose se najvećim dijelom na:

1. Potraživanja za isporučenu robu i usluge (678.104KM) su najvećim dijelom nastala na osnovu usluga davanja u zakup prostora za postavljanje samouslužnih aparata i datiraju iz prethodnog perioda (674.504 KM). Na osnovu tužbe Ministarstva donesena je prvostepena presuda kojom se tuženi obavezuje da na ime duga isplati iznos od 536.144 KM sa zateznom kamatom počev od 1.3.2020. godine kao datumom raskida ugovora. Po datom obrazloženju u toku je drugostepeni postupak.

2. Dio potraživanja za date avanse (123.556 KM) odnosi se na iznos od 99.524 KM uplaćen Tehničkom remontnom zavodu Hadžići još 2010. godine, a koji do sada nije opravdan. Preostali iznos potraživanja evidentiran na ovom kontu (24.032 KM) je značajnijim dijelom evidentiran tokom 2022. i 2023. godine, što dovodi u pitanje naplativost i tačnost iskazivanja ovih potraživanja.

Iz svega navedenog proizlazi da je neizvjesna naplata potraživanja.

PREPORUKA 13

Ministarstvo je dužno potraživanja u poslovnim knjigama iskazivati u skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

Ostala potraživanja (920.830 KM) odnose se na akontacije za službeni put (68.619 KM), potraživanja od radnika za manjkove (13.138 KM), potraživanja od VDI u inostranstvu (251.301 KM), potraživanja za refundaciju naknada za bolovanje (211.057 KM), ostala potraživanja (5.204KM) i prijelazni račun potraživanja (371.510 KM).

Prijelazni račun potraživanja (371.510 KM): Iskazano stanje na prijelaznom računu potraživanja se po prezentovanim informacijama značajnijim dijelom odnosi na stanje iz ranijeg perioda, za šta nisu sačinjene analitičke evidencije. Po datom obrazloženju još uvijek nije razjašnjeno na što se odnosi početno stanje. Naime, Ministarstvo je u ranijem periodu izvršilo korekcije knjiženja na ovom kontu koje još uvijek nisu razjašnjene, a tokom revizije nije prezentovana dokumentacija kojom se potvrđuje eventualna opravdanost knjiženja. Iako je Ministarstvo preduzimalo aktivnosti s ciljem praćenja evidencija na ovom kontu izvršenih u toku godine, izvršene korekcije u prethodnom periodu i dalje utiču na iskazano stanje.

I dalje se može konstatovati da se Ministarstvo prilikom iskazivanja potraživanja ne rukovodi osnovnim računovodstvenim principima⁵¹ te da je potrebno kontinuirano preduzimati i ostale aktivnosti na naplati potraživanja i vođenju ažurnih evidencija. Međutim, da bi se mogle osigurati pravovremene radnje potrebno je prije svega uspostaviti tačne evidencije stanja prijelaznog računa potraživanja.

Prijelazni račun potraživanja ne bi trebao imati iskazan saldo na kraju godine, odnosno, taj saldo bi trebao biti kratkoročnog karaktera, a njegovo korištenje za evidentiranje raznih potraživanja tokom godine ne omogućava jednostavno utvrđivanje iz čega se sastoji saldo na kraju perioda.

PREPORUKA 14

Ministarstvo je dužno preduzeti aktivnosti na utvrđivanju osnova za iskazano stanje na prijelaznom računu potraživanja.

Nefakturisana potraživanja: Potraživanja na osnovu izdavanja resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta (SKČ) koja nisu fakturisana u ranijem periodu, niti su iskazana u poslovnim knjigama Ministarstva, prema internim evidencijama Ministarstva iznose oko 11.600.000 KM.

⁵¹ Princip tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, ažurnosti i sveobuhvatnosti (propisani članom 3. Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH)

Shodno odredbama Pravilnika o izdavanju resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta (SKČ) i Odluke o utvrđivanju cjenovnika izdavanja u zakup resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta⁵², Ministarstvo je imalo obavezu da zaključi ugovore o korištenju, odnosno zakupu SKČ-resursa kojima se regulišu i utvrđuju prava i obaveze ugovornih strana. Radi se o pet zaključenih ugovora o izdavanju i zakupu resursa stacioniranih komunikacijskih čvorišta koji su potpisani 2015. godine. Pored toga, resurse stacionarnih komunikacijskih čvorišta u značajnoj mjeri koristili su i drugi korisnici koji nisu potpisali ugovor s Ministarstvom (telekom operateri, elektroprivredna preduzeća, radiostanice, televizijske kuće i dr.).

U ranijem periodu Ministarstvo je preduzelo aktivnosti s ciljem naplate korištenja stacionarnih komunikacijskih čvorišta od eksternih korisnika koji imaju obavezu plaćanja zakupa korištenja SKČ-resursa, a koji su bili korisnici istih u trenutku donošenja Pravilnika. Prema pomoćnim evidencijama Ministarstva, za 11 korisnika je podnesen zahtjev za pokretanje tužbe za naplatu. Budžetskim korisnicima navedeni resursi se daju bez naknade, ali uz naplatu troškova korištenja i održavanja resursa.

Zbog neaktivnog i neblagovremenog postupanja Ministarstva, navedena potraživanja nisu iskazana u poslovnim knjigama te iako su pokrenuti sudski postupci, postoji visok rizik u pogledu izvjesnosti naplate potraživanja.

Ministarstvo je formiralo tim za rješavanje sporova tužilaca Ministarstva protiv tuženih eksternih korisnika stacionarnih komunikacijskih čvorišta s ciljem da se putem pregovora pokuša pronaći rješenje i predloži dalje postupanje radi mirnog rješavanja spora.

Fakturisana potraživanja i uplate po sporazumima: Ministarstvo je tokom 2024. godine s četiri korisnika s kojima su ugovori o izdavanju u zakup resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta Ministarstva zaključeni u 2015. i 2016. godini, zaključilo i anekse ugovora i istim su fakturisane usluge zakupa koje su evidentirane u glavnoj knjizi zaključno sa septembrom 2024. godine.

Pored fakturisanih usluga, jedan korisnik po sporazumu o načinu rješavanja dugovanja sa stanjem duga na 30.9.2022. godine (41.000 KM) u kontinuitetu uplaćuju obroke u iznosu od 1.139 KM na mjesečnom nivou.

Po pitanju primjene odredbe Pravilnika Vijeća ministara BiH o izdavanju resursa stacionarnih komunikacijskih čvorišta i blagovremenom preduzimanju aktivnosti na naplati potraživanja, u ranijem periodu smo Ministarstvu dali preporuku (preporuka br. 16/2022 u Tabeli 2). Shodno navedenom, ocijenili smo da je Ministarstvo preduzimalo određene aktivnosti na realizaciji date preporuke, što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

Konstatovano je da Ministarstvo nije izvršilo usaglašavanje stanja fakturisanih potraživanja iskazanih na 31.12.2024. godine, a na upite za potvrdu iskazanih stanja nismo dobili povratne informacije. U skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH budžetski korisnici najmanje jednom godišnje moraju popisati imovinu, potraživanje i obaveze te navesti njihove pojedinačne vrijednosti. S tim u vezi, smatramo da je prije vršenja popisnih aktivnosti, potrebno izvršiti i potvrdu iskazanih potraživanja.

⁵² Odluka Vijeća ministara BiH od 23.10.2014. godine

PREPORUKA 15

Ministarstvo je dužno izvršiti proces usaglašavanja stanja iskazanih potraživanja.

7.3.2. Nenovčane donacije

Revizionim postupcima utvrđeno je da i dalje dolazi do određenih kašnjenja u prijemu i evidentiranju nenovčanih donacija. Razlozi za to leže u specifičnostima Ministarstva, kao i u složenosti lanca donošenja i odobravanja odluka, procedura kontrole te prijema i evidentiranja materijalnih sredstava u modulu stalnih sredstava. Jedan od glavnih nedostataka u sistemu realizacije prijema i evidentiranja nenovčanih donacija jeste nepotpuna dokumentacija potrebna za njihovo evidentiranje (specifikacije, prijevod dostavljene dokumentacije, procjena jediničnih cijena i dr.). Također, utvrđeno je da pojedina sredstva, primljena kao donacije, još uvijek nisu pravovremeno knjižena u poslovne knjige Ministarstva, što je bio slučaj i prethodnih godina. Prema novoj Instrukciji Ministarstva iz 2023. godine prijem kod izvršenja usluga (npr. građevinskih radova, ugradnja opreme i sl.) koje se vrše na lokaciji krajnjeg korisnika vrše se u skladu s Konceptom i shemom logističke podrške Oružanih snaga BiH, uz praćenje realizacije tokom dužeg vremenskog perioda.

Međutim, i dalje postoje nedostaci u procesu evidentiranja nenovčanih donacija, posebno kada je riječ o pravovremenom osiguranju i dostavljanju dokumentacije potrebne za knjiženje.

PREPORUKA 16

Ministarstvo je dužno osigurati učinkovit način prijema i evidentiranja nenovčanih donacija te, u saradnji s osobama uključenim u ovaj proces, pravovremeno preduzimati potrebne aktivnosti kako ne bi dolazilo do zastoja u evidentiranju sredstava iz donacija.

7.3.3. Obaveze

Ukupne obaveze s 31.12.2024. godine u glavnoj knjizi trezora prikazane su u iznosu od **38.477.799 KM**, dok prema izvještaju popisne komisije iste iznose **38.429.291 KM**. Konstatovana razlika je posljedica knjiženja vršenih nakon obavljenog popisa obaveza. Kod popisa obaveza Komisija je navela da zbog kratkih rokova koji su im dodijeljeni nije vršila detaljan uvid u analitiku te nije mogla kvalitetno sagledati stanje, uzroke i posljedice obaveza koje se prenose iz prethodnih godina.

Obaveze prema dobavljačima na 31.12.2024. godine iznose 6.605.713 KM. Kao i ranijih godina konstatovane su slabosti vezane za usaglašavanje obaveza s preduzećima koja se bave elektrodistribucijom. Na osnovu odgovora elektrodistribucija na upućene potvrde potvrde za iskazano stanje na kraju godine (zahtjeve za potvrdom stanja kod dobavljača) u pojedinačnim slučajevima konstatovane su razlike.

PREPORUKA 17

Ministarstvo je dužno izvršiti proces usaglašavanja stanja obaveza te utvrditi da li, i u kojem tačno iznosu, iste predstavljaju obaveze Ministarstva.

7.3.4. Popis sredstava i obaveza

Ministarstvo je izvršilo popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obaveza te sitnog inventara i materijala na 31.12.2024. godine na osnovu odluke o redovnom godišnjem popisu od 18.10.2024. godine. Odluku o prihvatanju rezultata inventarizacije, rukovodstvo Ministarstva je donijelo 19.2.2025. godine.

Obavljanje popisa i obaveza u vezi s usklađivanjem pomoćnih evidencija s odgovarajućim kontima glavne knjige i blagovremeno osiguranje knjigovodstvenih podataka kako bi se popisom osigurale informacije koje će i kvantitativno i kvalitativno odraziti stvarno stanje imovine, potraživanja i obaveza, propisano je Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. U izvještajima o popisu stalnih sredstava navedeni su problemi tokom obavljanja popisa (stalna sredstva nisu uredno numerisana, nisu u svim slučajevima ažurirane liste zaduženja po uredima, određena donirana sredstva nisu evidentirana, itd.) te su utvrđene određene razlike između naturalnog stanja utvrđenog popisom i stanja prema inventurnim listama. Na osnovu izvještaja popisnih komisija konstatovali smo da popis u Ministarstvu nije okončan u potpunosti na propisani način:

- Ministarstvo je izvršilo naturalni popis stalnih sredstava, ali u izvještaju o popisu stalnih sredstava nisu navedeni finansijski pokazatelji po kontima na kojima se u knjigovodstvu vode stalna sredstva te se stoga ne može uporediti stvarno stanje utvrđeno popisom sa stanjem iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama. Iako je izvršen popis stalnih sredstava kojim su konstatovane određene razlike, nisu završene ostale radnje kojim bi se potvrdilo da knjigovodstveno stanje odgovara stanju na popisu.
- Izvršenim popisom nisu obuhvaćena sva sredstva u pripremi koja su iskazana u glavnoj knjizi Ministarstva, jer dio navedenih sredstava nije evidentiran u modulu stalnih sredstava iz kojeg se osiguravaju popisne liste.

PREPORUKA 18

Ministarstvo je dužno osigurati sveobuhvatne podatke o stalnim sredstvima kako bi proces popisa bio svrsishodan i kako bi bilo moguće uporediti stvarno stanje utvrđeno popisom sa stanjem iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama.

- Ministarstvo je izvršilo popis potraživanja i o tome sačinilo izvještaj u kojem je između ostalog konstatovano da zbog kratkog roka nisu uspjeli za sva potraživanja izvršiti detaljnu analizu. Uvidom u iskazana konačna stanja u glavnoj knjizi konstatovane su razlike u poređenju s izvještajima popisnih komisija (potraživanja od pravnih osoba, ostala potraživanja) jer su knjiženja vršena nakon obavljenog popisa. Također, prijelazni račun potraživanja kao i konto potraživanja od organa nisu bili predmetom popisa na način da su sačinjeni analitički pregledi spomenutih konta i analiza iskazanih stanja. U izvještajima komisija nije naveden podatak da postoje potraživanja koja nisu evidentirana u poslovnim knjigama Ministarstva.
- Komisija za popis obaveza je u izvještaju navelo samo zbirni podatak o stanju razgraničenih prihoda bez tekstualnog obrazloženja, koje također nije usaglašeno s konačnim stanjem iskazanim na 31.12.2024. godine. Komisija je konstatovala da zbog kratkih rokova za završetak popisa nije vršila uvid u analitiku te nije mogla kvalitetno sagledati stanje, uzroke i posljedice obaveza koje se prenose iz prethodnih godina.

PREPORUKA 19

Ministarstvo je dužno popis potraživanja i obaveza provesti u skladu s važećim propisima, utvrđivanjem stvarnih stanja, te utvrditi eventualna odstupanja u odnosu na knjigovodstveno stanje u trenutku popisa.

8. ZAPOSŁJAVANJE I STATUS ZAPOSLENIH (ANGAŽOVANIH) OSOBA**8.1. Penzionisanje zaposlenih**

Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH⁵³ definisano je da radni odnos prestaje kada državni službenik navrší 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja nezavisno od godina života.

Konstatovali smo da je jedan zaposleni stekao uslove za odlazak u penziju 2.1.2024. godine, ali mu je radni odnos produžen do 14.2.2024. godine. Ministarstvo se obratilo Agenciji za državnu službu BiH krajem januara 2024. godine (nakon sticanja uslova za odlazak u penziju državnog službenika) sa zahtjevom za prestanak radnog odnosa zaposlenog, iako je to bila u obavezi uraditi najkasnije mjesec dana prije sticanja uslova za prestanak radnog odnosa, kako je definisano aktom Agencije za državnu službu BiH, koji je dostavljen svim institucijama BiH. S tim u vezi, Agencija za državnu službu je donijela rješenje prema kome radni odnos zaposlenog prestaje 14.2.2024. godine.

Ovakav način postupanja je u suprotnosti s navedenom odredbom Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

PREPORUKA 20

Ministarstvo je dužno poštovati zakonske odredbe vezano za blagovremeno penzionisanje državnih službenika u institucijama BiH.

8.2. Zapošljavanje na određeno vrijeme

Tokom 2024. godine u Ministarstvu su na određeno vrijeme ukupno bile angažovane 42 osobe⁵⁴, od čega 25 na radnim mjestima državnih službenika, 12 zaposlenika i 5 civilnih lica.

Zaposlenici i civilna lica: Prijem zaposlenika i civilnih lica u Ministarstvu regulisano je Zakonom o radu u institucijama BiH. Tokom 2024. godine angažovano je 16 osoba na osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme bez prethodnog provođenja konkursne procedure. Od navedenog broja, četiri osobe su angažovane i u prethodnom periodu. Ugovori se najčešće obnavljaju na mjesečnom ili tromjesečnom nivou. Zakonom o radu institucija BiH je propisano da se prijem zaposlenika u radni odnos na određeno vrijeme do tri mjeseca može izvršiti bez raspisivanja javnog oglasa kada zbog hitnosti obavljanja posla, iznenadnog povećanja obima posla i iznenadnog odsustva zaposlenika nije moguće blagovremeno provesti javni oglas. Istim

⁵³Član 50. stav 1. tačka b) Zakona o državnoj službi u institucijama BiH

⁵⁴ Navedeni broj ne uključuje osobe vezane za mandat

nije predviđena mogućnost da se radni odnos zaposlenika na isti način produži bez raspisivanja javnog oglasa.

Radna mjesta državnih službenika: Tokom 2024. godine ukupno 25 osoba je zasnovalo radni odnos na određeno vrijeme na mjestima državnih službenika, uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH. Od navedenog broja, dvije osobe su bile zaposlene i u prethodnoj godini.

Ugovori o radu su zaključivani na period od tri mjeseca i isti su produžavani do devet mjeseci, a na osnovu jedne saglasnosti Agencije za državnu službu BiH u kojoj se navodi da se saglasnost daje na vremenski period do tri mjeseca. Pored toga, nakon isteka devet mjeseci s jednom osobom zaključen je novi tromjesečni ugovor na drugom radnom mjestu, uz saglasnost Agencije za državnu službu BiH.

Ovim je nastavljena praksa iz ranijih godina, prema kojoj se osobe zapošljavaju duži vremenski period uz povremene prekide radnog odnosa.

Članom 28.a Zakona o državnoj službi u institucijama BiH propisano je da radni odnos na određeno vrijeme može trajati najduže devet mjeseci (osim u slučaju bolovanja ili porodijskog odsustva koji nisu niti navedeni kao razlozi za prijem na određeno vrijeme), uz pribavljenu saglasnost Agencije za državnu službu BiH za popunu radnog mjesta državnog službenika. Također je članom 28.a stav 1) definisano da ako u instituciji postoji upražnjeno radno mjesto državnog službenika koje je u skladu s potrebama rada neophodno hitno popuniti, a interna popuna radnog mjesta nije moguća, institucija može to radno mjesto popuniti zapošljavanjem osoba u skladu sa Zakonom o radu u institucijama BiH u statusu zaposlenika.

Cijeneći veliku fluktuaciju zaposlenih tokom godine, kao i kompleksnost i specifičnost institucije, smatramo da zapošljavanje putem ugovora o radu na određeno vrijeme bez provedene konkursne procedure, u situacijama kada nije moguće potvrditi ispunjenost uslova u pogledu hitnosti, nije u skladu s navedenim propisima i predstavlja netransparentan način zapošljavanja.

PREPORUKA 21

Ministarstvo je dužno da prilikom zapošljavanja putem ugovora o radu na određeno vrijeme postupa u skladu s relevantnim propisima koji regulišu postupak zapošljavanja, poštujući principe zakonitosti i transparentnosti.

8.3. Obavljanje poslova drugog radnog mjesta

Na osnovu dostavljenih podataka, tokom 2024. godine u Ministarstvu je ukupno 30 zaposlenih obavljalo poslove drugog radnog mjesta bez naknade, od čega četiri zaposlenika, tri profesionalna vojna lica i 23 državna službenika. Odluke o ovlaštenju za obavljanje poslova iz djelokruga rada drugog radnog mjesta su donesene na osnovu člana 61. Zakona o upravi⁵⁵. U odlukama je samo navedeno da će zaposleni obavljati poslove iz djelokruga rada određenog radnog mjesta na određeni period (najčešće period od tri mjeseca) i da će im se posebnim rješenjem utvrditi pravo na novčanu nagradu. Pojedini zaposleni su obavljali poslove po ovlaštenju tokom čitave godine.

Prema predloženoj dokumentaciji ukupno je 13 državnih službenika obavljalo poslove radnih mjesta višeg nivoa od poslova radnih mjesta na koja su postavljeni rješenjima Agencije za

⁵⁵ Službeni glasnik BiH broj 32/102, 102/09, i 72/17

državnu službu BiH⁵⁶. Za obavljanje ovih poslova zaposleni su u pojedinim mjesecima dobijali novčanu nagradu – stimulaciju. Važećim propisima kojima je uređen pravni status državnih službenika⁵⁷ nije predviđena mogućnost da rukovodilac institucije raspoređuje državne službenike na radna mjesta višeg nivoa bez provedene konkursne procedure.

Obavljanje poslova drugog radnog mjesta bi eventualno bilo opravdano samo u iznimnim slučajevima i za kratak vremenski period, a upražnjene pozicije treba popuniti u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu proces zapošljavanja.

PREPORUKA 22

Ministarstvo je dužno dosljedno primjenjivati propise koji regulišu radnopravni status zaposlenih u institucijama BiH.

9. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo i objavilo Plan javnih nabavki za 2024. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama⁵⁸.

Navodimo opće nedostatke uočene tokom revizije procesa javnih nabavki:

- Ministarstvo je Plan javnih nabavki donijelo 15.1.2024. godine. Planom nabavki definisana je dinamika pokretanja procedura javnih nabavki po kvartalima. Konstatovali smo kod određenog dijela postupaka javnih nabavki kašnjenje u pokretanju, odnosno da su isti pokrenuti u kvartalu iza onog koji je naveden u planu. Kasno pokretanje procedura javnih nabavki dovelo je do kašnjenja u ugovaranju potrebnih roba i usluga.

PREPORUKA 23

Ministarstvo je obavezno osigurati blagovremeno pokretanje procedura javnih nabavki kako bi osiguralo kontinuitet u nabavci roba i usluga te nesmetano obavljanje aktivnosti Ministarstva.

- Zakonom o javnim nabavkama⁵⁹ je definisano da prije pokretanja postupka ugovorni organ provodi prethodnu provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informisanja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom. O prethodnoj provjeri tržišta sačinjava se pismena zabilješka o svim radnjama i postupcima. Ministarstvo nije u određenim slučajevima prilikom prethodne provjere tržišta postupilo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Za usluge servisiranja Medavac opreme (oprema za medicinsku evakuaciju), nabavke benzina i uredske opreme nije nam dostavljena službena zabilješka niti dokazi da je prije pokretanja procedure nabavke izvršeno istraživanje tržišta na način kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.

⁵⁶ Državnog službenika postavlja Agencija za državnu službu BiH u skladu s rezultatom koji je kandidat postigao u izbornom procesu (član 28. stav 1. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH).

⁵⁷ Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i Pravilnik o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještanja državnih službenika u institucijama BiH

⁵⁸ Službeni glasnik BiH, broj 39/14, 59/22 i 50/24

⁵⁹ Član 14a. Zakona o javnim nabavkama

PREPORUKA 24

Ministarstvo je u svim slučajevima obavezno provoditi prethodnu provjeru tržišta prije pokretanja procedura javnih nabavki na način kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.

- Ugovorni organ može zahtijevati da se izvršenje ugovora garantuje odgovarajućom garancijom za uredno izvršenje ugovora. Ministarstvo u provedenim procedurama javnih nabavki u kojima se tražila garancija za dobro izvršenje u pojedinim slučajevima (nabavka robe klase II – HTZ oprema, nabavka robe klase I – Hrana, nabavka vojnog materijala – zaštitne ABH maske, nabavka robe klase IV, nabavka usluga osiguranja od nesreće zaposlenih Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga BiH pri odlasku i dolasku sa službenog puta i nabavka radova na završetku objekta u izgradnji na lokaciji kasarna “Butila”) nije precizno definisalo period važenja garancije. S obzirom na to da ugovor stupa na snagu danom potpisivanja obje ugovorne strane i važi do okončanja dužničko-vjerovničkih odnosa, a najduže godinu dana od potpisivanja istog, period važenja garancije treba da odgovara periodu važenja ugovora i treba biti definisan kako u tenderskoj dokumentaciji tako i u ugovoru.

PREPORUKA 25

U slučajevima kada se zahtijeva bankovna garancija, Ministarstvo je dužno da u tenderskoj dokumentaciji i ugovoru navede zahtjev u pogledu perioda njenog važenja.

- Ministarstvo je i u 2024. godini u tenderskoj dokumentaciji rok isporuke vezalo za dan prijema narudžbenice od strane ugovornog organa pri čemu nije definisalo rok za izdavanje same narudžbenice. Ured za reviziju je i u prethodnom periodu skretao pažnju na to da ovakav način postavljanja uslova ponuđače potencijalno stavlja u neravnotežan položaj.

PREPORUKA 26

Ministarstvo je dužno da, u situacijama gdje se vrši nabavka i jednokratna isporuka, postavi realne i jasne rokove isporuke kako bi svi ponuđači imali adekvatne informacije prilikom sačinjavanja ponude.

- Zakonom o javnim nabavkama⁶⁰ definisano je da odluku o izboru ugovorni organ objavljuje na svojoj internet-stranici, ako je ima, i to istovremeno s upućivanjem ponuđačima koji su učestvovali u postupku javne nabavke. Za određene procedure javnih nabavki (nabavka usluga najma print sistema, nabavka vojnog materijala – zaštitne ABH maske, nabavka robe klase I – hrana, nabavka robe klase II – HTZ oprema, nabavke usluga osiguranja od nesreće zaposlenih Ministarstva i pripadnika Oružanih snaga BiH pri odlasku i dolasku sa službenog puta) nisu objavljene odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača na internet-stranici Ministarstva.

PREPORUKA 27

Ministarstvo je dužno odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača objavljivati na svojoj internet-stranici.

⁶⁰ Član 70. stav 6. Zakona o javnim nabavkama BiH

Revizijom procedura javnih nabavki iz uzorka utvrđena su odstupanja od zadatih kriterija kako slijedi:

9.1. Pregovarački postupci bez objave obavijesti (hitne nabavke)

Ministarstvo je s 31.12.2024. godine provelo hitne nabavke u vrijednosti od 944.191 KM, a iste je provelo pozivajući se na Instrukciju o provođenju postupka hitnih nabavki u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH. Navedena instrukcija reguliše pokretanje, provođenje i okončanje hitnih nabavki, kada ugovorni organ nije u mogućnosti da provede postupak javne nabavke i postupi u minimalnim rokovima utvrđenim Zakonom o javnim nabavkama. Instrukcijom je definisano da su osnovni uslovi za pokretanje hitnih nabavki između ostalog i okolnosti koje se ne mogu dovesti u vezu s Ministarstvom i Oružanim snagama BiH, kada se radi o dokazivim razlozima krajnje hitnosti prouzrokovane događajima nepredvidivim za Ministarstvo te kada postoje dokazivi razlozi o mogućem nastanku dodatne ili veće štete koja se na drugi način ne može spriječiti.

Hitne nabavke su provođene putem pregovaračkog postupka bez objave obavijesti. U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama pregovarački postupak je postupak u kojem ugovorni organ pregovara o uslovima ugovora s jednim ili više pozvanih ponuđača. Ovaj postupak se može provoditi sa ili bez prethodnog objavljivanja obavijesti o nabavci, isključivo prema uslovima utvrđenim ovim zakonom⁶¹. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka niti u kom slučaju se ne smiju dovesti u vezu s ugovornim organom, u što se nismo mogli uvjeriti u većini hitnih nabavki koje su provedene u Ministarstvu. Naime, razlog za provođenje hitnih procedura nabavki u prezentovanoj dokumentaciji obrazložen je između ostalog potrebama za robama koje Ministarstvo nema trenutno na zalihama, odnosno robama i uslugama za koje s obzirom na trenutnu situaciju po pitanju zaključenja ugovora s dobavljačima ne postoji važeći ugovor o opskrbi. Navedeno može upućivati na neefikasnost Ministarstva u provođenju postupaka javnih nabavki uzrokovanu nedovoljnom pokrivenošću potreba za određenim robama i uslugama koje su predmet postojećih ugovora, zahtjevima u tenderskoj dokumentaciji koji u određenim slučajevima nisu dovoljno jasni pa uzrokuju dugo trajanje postupka odnosno njegovo ponavljanje što ukazuje na slabosti u planiranju javnih nabavki, nepravovremeno pokretanje procedura, nedovoljno jasne tenderske dokumentacije itd. Sve to su razlozi koji se povezuju s ugovornim organom i slabostima u njegovoj organizaciji procesa javnih nabavki. Najvećim dijelom se hitne nabavke odnose na nabavku hrane (414.432 KM) i tekućeg održavanja zgrada, vozila i opreme (459.859 KM), a predmet hitnih nabavki su bili i vojni materijal, autogume, obrasci i papir i dr.

PREPORUKA 28

Ministarstvo je dužno hitne nabavke putem pregovaračkog postupka bez objave obavijesti provoditi samo u iznimnim uslovima koji su definisani Zakonom o javnim nabavkama.

Revizionim postupcima ponovo je uočena učestala praksa popravke vozila putem hitnih nabavki koja se obrazlaže nepostojanjem važećih ugovora ili nedostatka rezervnih dijelova na stanju zaliha. Međutim, navedene okolnosti se ne mogu dovesti u vezu s događajima nepredvidivim za ugovorni organ. Ukupna vrijednost ovih nabavki iznosi oko 125.000 KM.

⁶¹ Zakon o javnim nabavkama definiše da se pregovarački postupak bez objave obavijesti može provesti u slučaju razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ, pri čemu se ne mogu ispoštovati zakonom utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavljivanjem obavijesti.

Instrukcijom o provođenju postupka hitnih nabavki u Ministarstvu i Oružanim snagama BiH je definisano da su osnovni uslovi za pokretanje hitnih nabavki između ostalog okolnosti koje se ne mogu dovesti u vezu s Ministarstvom i Oružanim snagama BiH, kada se radi o dokazivim razlozima krajnje hitnosti prouzrokovane događajima nepredvidivim za Ministarstvo te kada postoje dokazivi razlozi o mogućem nastanku dodatne ili veće štete koja se na drugi način ne može spriječiti.

S obzirom na navedeno, jasno je da se u navedenim slučajevima nisu ispunili uslovi za pokretanje postupka hitnih nabavki. Nedostatak važećih ugovora i rezervnih dijelova na zalihama ne predstavlja posljedicu nepredvidivih događaja, već ukazuje na neadekvatno upravljanje nabavkama od strane ugovornog organa.

PREPORUKA 29

Ministarstvo je dužno posvetiti veću pažnju kreiranju tehničkih specifikacija za usluge servisiranja vozila i blagovremenom pokretanju procedura javnih nabavki, kako bi se smanjile nepredviđene usluge i nabavke neugovorenih rezervnih dijelova.

9.2. Nabavka vozila

Ministarstvo je provelo otvoreni postupak javne nabavke 16 vozila ukupne vrijednosti 923.077 KM, od čega 1 vozilo više srednje klase, 5 vozila srednje klase i 10 vozila niže srednje klase. Postupak je sadržavao četiri lota. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 17 ponuđača, a ponudu je za sve lotove dostavio samo po jedan ponuđač. Komisija za javne nabavke je ponude ocijenila kvalifikovanim te su sa izabranim ponuđačima zaključeni ugovori za lot 1 u vrijednosti od 111.107 KM (jedno vozilo Audi A6), za lot 2 u vrijednosti od 299.145 KM (pet vozila Škoda Superb), za lot 3 u vrijednosti od 358.914 KM (sedam vozila Škoda Octavia) i za lot 4 u vrijednosti od 153.820 KM (tri vozila Škoda Octavia).

Članom 3. Zakona o javnim nabavkama propisano je da je ugovorni organ dužan postupati transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom, dok je u članu 54. propisano da tehničke specifikacije moraju svim kandidatima/ponuđačima omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju.

U vezi s nabavkom službenih vozila u Ministarstvu, nismo dobili adekvatna obrazloženja za pojedine stavke iz tehničke specifikacije⁶², niti su nam prezentovane informacije koji još modeli vozila, osim nabavljenog, mogu zadovoljiti tražene uslove tehničke specifikacije.

Istraživanjem tržišta koje je provelo Ministarstvo nije ostvaren efekt u smislu adekvatne pripreme nabavke, te sačinjavanja tehničke specifikacije koja omogućava aktivnu i pravičnu konkurenciju. Nismo se uvjerali da je tehnička specifikacija sačinjena na osnovu podataka prikupljenih tokom istraživanja tržišta.

⁶² Lot 1: zapremina motora min. 1950 ccm, snaga motora min. 145 kW ili 200 KS, automatski mjenjač, pogon na sve četiri točka, međuosovinski razmak min. 2900 mm, prtljažnik min. 530 l, lot 2: zapremina motora min. 1900 ccm, snaga motora min. 110 kW, automatski mjenjač, prednji pogon, broj sjedišta 5 (4+1), broj vrata 5, dužina vozila min. 4800 mm, međuosovinski razmak min. 2700 mm, prtljažnik min. 570 l, lot 3: zapremina motora min. 1900 ccm, snaga motora min. 85 kW, automatski ili manuelni mjenjač, prednji pogon, broj sjedišta 5 (4+1), broj vrata 5, dužina vozila min. 4600 mm, međuosovinski razmak min. 2600 mm, prtljažnik min. 550 l, lot 4: zapremina motora min. 1900 ccm, snaga motora min. 85 kW, automatski ili manuelni mjenjač, prednji pogon, broj sjedišta 5 (4+1), broj vrata 5, dužina vozila min. 4600 mm, međuosovinski razmak min. 2600 mm, prtljažnik min. 550 l.

PREPORUKA 30

Ministarstvo je dužno tehničku specifikaciju sastavljati na osnovu realnih specifikacija, zasnovanih na obrazloženim, stvarnim i opravdanim potrebama institucije te osigurati da ista omogući aktivnu i pravičnu konkurenciju.

9.3. Nabavka mazuta

Postupak javne nabavke mazuta procijenjene vrijednosti 1.790.543 KM na period od tri godine proveden je putem otvorenog postupka nabavke uz zaključenje okvirnog sporazuma s više ponuđača, shodno članu 32. Zakona o javnim nabavkama. U predviđenom roku pristiglo je šest ponuda od kojih je četiri Ministarstvo ocijenilo kvalifikovanim i s istim je nakon provedene e-aukcije zaključen okvirni sporazum na period od tri godine u visini procijenjene vrijednosti nabavke. Prvi ugovor je shodno tenderskoj dokumentaciji dodijeljen najbolje ocijenjenom ponuđaču u provedenom otvorenom postupku.

Tenderskom dokumentacijom je traženo da ponuđač dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama dostavi u roku od pet dana od dana zaprimanja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača što jedan od izabranih ponuđača nije ispoštovao. Stoga je ponudu navedenog ponuđača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama trebalo odbaciti.

PREPORUKA 31

Ministarstvo je obavezno postupati u skladu s definisanim rokom za dostavu dokaza o ispunjavanju uslova iz člana 45. Zakona o javnim nabavkama te ponude dobavljača koji nisu dokaze dostavili u traženom roku ocijeniti kao nekvalifikovane.

9.4. Nabavka usluga najma print sistema

Na osnovu odluke o nabavci, pokrenut je otvoreni postupak za nabavku usluga najma print sistema procijenjene vrijednosti 85.470 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 16 dobavljača, a do roka predviđenog za prijem ponuda pristigle su dvije ponude koje su ocijenjene kao kvalifikovane. Provedena je e-aukcija te donesena odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača. Okvirni sporazum na period od četiri godine zaključen je 23.12.2024. godine u iznosu od 340.456 KM.

Tenderskom dokumentacijom je traženo da ponuđač ima minimalno pet zaposlenih ili angažovanih stručnih osoba za servisiranje ispisne opreme, s odgovarajućim stručnim certifikatima proizvođača opreme te tri stručne osobe za upravljanje ponuđenim softverom uz posjedovanje certifikata proizvođača softvera, a koji će biti zaduženi za realizaciju projekta.

Pregledom ponude izabranog ponuđača uočeno je da su za stručnjake za upravljanje ponuđenim softverom dostavljeni, dok za stručne osobe za servisiranje ispisne opreme nisu dostavljeni traženi certifikati. Dostavljeni su samo certifikati koji pokazuju da su stručne osobe odslušale obuku za predmetnu opremu.

PREPORUKA 32

Ministarstvo je dužno evaluaciju ponuda vršiti u skladu s uslovima definisanim u tenderskoj dokumentaciji.

9.5. Nabavka hrane

Procedura javne nabavke roba Klase I – Hrana za potrebe pripadnika Oružanih snaga BiH provedena je putem otvorenog postupka. Prema Odluci o pokretanju postupka nabavke procijenjena vrijednost nabavke za 21 lot iznosila je 705.099 KM za godišnji ugovor, odnosno 2.115.297 za trogodišnje okvirne sporazume.

Ministarstvo je zaključilo Okvirni sporazum za lot 17 maksimalne vrijednosti do 463.065 KM i lot 20 maksimalne vrijednosti do 212.400 KM. Ostali lotovi su poništeni iz razloga što dostavljene ponude nisu bile potpune i nisu ispunjavale zahtjeve iz tenderske dokumentacije ili iz razloga što za određene lotove nije dostavljena niti jedna ponuda.

Zakonom o javnim nabavkama je definisano da u postupku javne nabavke robe, ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, između ostalog i uvjerenje koje izdaje nadležna institucija ili agencija za kontrolu kvaliteta, a kojim se potvrđuje da na odgovarajući način tačno označena roba odgovara određenim specifikacijama ili normama.

Konstatovali smo da je Ministarstvo u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti tenderske dokumentacije tražilo da ponuđači dostave original ili ovjerene kopije važećeg HACCP standarda – certifikata proizvođača za sve lotove osim za lot 21, bez bližih informacija i uputa za predmetni dokaz. Zbog nedovoljno preciziranih tehničkih zahtjeva koji bi trebali biti dovoljni za pripremu ponude Ministarstvo i ponuđači su se više puta obraćali nadležnim institucijama radi tumačenja dokumentacije (HACCP standarda).

Navedeno je rezultovalo žalbama ponuđača koji su smatrali da je Ministarstvo pogrešno ocijenilo sadržaj traženog certifikata i opis područja primjene istog, poništavanjem odluka Ministarstva što je za posljedicu imalo duže trajanje postupka javne nabavke kao i nabavke putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja (hitne nabavke).

PREPORUKA 33

Potrebno je da Ministarstvo izradi tendersku dokumentaciju u dijelu tehničke i profesionalne sposobnosti na način da ista sadržava sve relevantne informacije dovoljne za pripremu ponuda.

Članom 71. stav (1) Zakona o javnim nabavkama je definisano da je ugovorni organ dužan istovremeno, a najkasnije u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, pismeno obavijestiti kandidate/ponuđače koji su blagovremeno podnijeli zahtjeve ili ponude o odlukama koje su donesene u pogledu pretkvalifikacije, ocjene ponuda ili poništenja postupka. S obzirom na to da je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača u postupku javne nabavke za lot 17 donesena 18.12.2024. godine, a da su ponuđači o istoj obaviješteni 31.12.2024. godine, Ministarstvo nije postupilo u skladu s navedenom odredbom Zakona o javnim nabavkama.

PREPORUKA 34

Ministarstvo je dužno poštovati zakonske odredbe koje se odnose na obavještanje kandidata i ponuđača o rezultatima postupka javne nabavke.

10. IT REVIZIJA

Ministarstvo i Oružane snage BiH imaju ograničenu informatičku podršku funkcionalno-poslovnih procesa. Sektor za zapovijedanje, kontrolu i komunikacije, kompjutere i upravljanje informacijama (K4UI) ima nisku kadrovsku popunjenost prvenstveno kada su u pitanju pozicije državnih službenika. Činjenice da je sektor kadrovski neadekvatno popunjen, organizaciono zastarjelo strukturisan, uz nedostatak finansijskih sredstava u budžetu za nabavku hardvera i softvera, onemogućavaju potrebnu dinamiku uspostave komunikaciono-informacionih sistema. Sve prethodno otežava i realizaciju godišnjih planova razvoja, administracije i održavanja informacionog sistema koji podržavaju funkcionalno-poslovne procese.

Sistem elektronske podrške poslovnim procesima e-Poslovanje: Okvirni sporazum za održavanje sistema elektronske podrške poslovnim procesima, u vrijednosti od 256.320 KM bez PDV-a, je zaključen 22.3.2024. godine na period od četiri godine. Obaveze izvršilaca na osnovu održavanja podrazumijevaju poslove korektivnog i preventivnog održavanja, i obuhvaćaju neograničen broj intervencija na rješavanju svih korektivnih radnji, oporavka podataka, preventivnih radnji i administracije. U slučaju da nema potrebe za održavanjem, odnosno ukoliko Ministarstvo ne podnese zahtjeve za korektivnim održavanjem, smatrat će se da je izvršilac realizovao korektivno održavanje. Ugovorom nije definisan minimalan broj radnih sati koje bi izvršilac proveo na unapređenju sistema u situacijama kada korektivno održavanje nije potrebno. Uprkos činjenici da Ministarstvo nije imalo ugovor o održavanju u prethodnom periodu te da postoji potreba za unapređenjem sistema i većim angažmanom izvršilaca, ovakav pristup dovodi do rizika da Ministarstvo može plaćati troškove održavanja sistema, a da se održavanje i ne mora vršiti.

Uvažavajući preporuku Ureda za reviziju, Ministarstvo je započelo aktivnosti kako bi u narednom ugovorenom periodu obuhvatili i mogućnost unapređenja sistema e-Poslovanje.

Po pitanju zaključivanja ugovora kojim bi obuhvatili i mogućnost unapređenja sistema e-Poslovanje dali smo preporuku u prethodnom periodu te smo na osnovu prethodno prezentovanog ocijenili da je realizacija iste u toku (red. br. 30/2023 u Tabeli br. 2), a što će biti predmet daljeg praćenja do okončanja implementacije.

Tehnička podrška za Oracle licence: Ministarstvo već dvije godine nema ugovorenu tehničku podršku za Oracle licence. Time je ostalo bez tehničke podrške za licence sistema e-Poslovanje koji se koristi i koji će biti aktivan i u narednom periodu. Ovo može predstavljati problem ukoliko se javi potreba za nadogradnjom ili novom implementacijom sistema e-Poslovanje jer će tada Ministarstvo morati osigurati Oracle licence. Eventualna nabavka licenci kroz kanal podrške bi podrazumijevala i retroaktivno plaćanje licenci za period koji nije bio pokriven ugovorom.

PREPORUKA 35

Ministarstvo treba razmotriti i predložiti efikasno i ekonomično rješenje licenciranja i tehničke podrške licencama sistemu e-Poslovanje.

11. KOMENTARI MINISTARSTVA NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo u ostavljenom roku nije dostavilo komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu.

Reviziju u Ministarstvu za 2024. godinu obavili su: Danijel Jozić – vođa tima, Seida Kapo – član tima, Nevena Bugarin – član tima, Enes Alić – član tima, Helena Grbavac – član tima, Nevena Kenjić – član tima, Azra Husić – član tima, Slaviša Vuković – član tima, Jasmin Pilica – član tima, Sadmira Teskeredžić – član tima i Jovana Jošilo – član tima.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Danijel Jozić, v. r.

Broj: 02-16-1-813/25

Prilozi

Prilog I – Pregled prihoda i primitaka za 2024. godinu

Prilog II – Pregled rashoda budžeta za 2024. godinu

Prilog III – Bilans stanja na 31.12.2024. godine

Pregled prihoda i primitaka za 2024. godinu

Ministarstvo odbrane BiH

Opis	Planirani iznos u budžetu	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	118.000	0	118.000	524.306	444
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	69.000	0	69.000	72.717	105
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	49.000	0	49.000	428.512	875
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	23.078	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	9.681.748	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija – donacije iz inostranstva	0	0	0	9.681.448	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	300	
3. Kapitalni primici	0	0	0	263.158	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	263.158	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	118.000	0	118.000	10.469.212	8872

Pregled rashoda budžeta za 2024. godinu

Ministarstvo odbrane BiH

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	382.083.600	-10.751.318	371.864.682	361.728.194	97
Bruto plaće i naknade	268.780.000	-6.277.500	262.610.500	262.101.523	100
Naknade troškova zaposlenih	75.438.000	-3.395.000	72.055.000	70.686.929	98
Putni troškovi	3.592.000	0	3.676.000	3.236.913	90
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	421.600	0	423.000	348.373	83
Izdaci za energiju i komunalne usluge	10.367.000	-1.397.000	8.970.000	7.365.727	82
Nabavka materijala	11.493.800	-746.000	10.863.000	8.908.402	83
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	3.522.400	989.000	4.585.000	2.557.559	57
Unajmljivanje imovine i opreme	35.000	103.000	138.000	62.857	46
Izdaci za tekuće održavanje	4.263.000	-500.818	3.762.182	2.511.345	67
Izdaci za osiguranje	614.000	-58.000	557.000	434.067	78
Ugovorene i druge posebne usluge	3.556.800	531.000	4.225.000	3.514.501	85
2. Kapitalni izdaci	7.294.000	-467.000	6.827.000	4.227.070	62
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	90.000	90.000	85.132	95
Nabavka opreme	4.189.000	422.000	4.611.000	2.671.089	58
Nabavka ostalih stalnih sredstava	1.141.000	-325.000	816.000	537.143	66
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	1.964.000	-654.000	1.310.000	933.706	71
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja(1+2+3)	389.377.600	-11.218.318	378.691.682	365.955.264	97
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	592.000	19.536.324	20.128.324	634.665	3
Remont helikoptera	0	0	0	0	
Motora vozila	0	26.020	26.020	0	0
Perspektiva	592.000	1.211.805	1.803.805	274.640	15
Nabavka helikoptera	0	16.740.000	16.740.000	0	0
Školovanje pilota	0	1.558.500	1.558.500	360.024	23
6. Novčane donacije	0	19.137.073	19.137.073	2.718.197	14
Donacija Prijateljske zemlje	0	12.455.542	12.455.542	2.651.004	21
Donacija PSOTC	0	771.574	771.574	53.472	7
Donacija NUPI	0	1	1	0	0
Donacija CISM	0	16.132	16.132	0	0
Donacije - Uniforme za OS BiH	0	5.867.048	5.867.048	0	0
Donacija - 2. pješadijska pukovnija	0	7.020	7.020	0	0
CISM polumaraton	0	19.757	19.757	13.721	69
7. Programi posebne namjene	532.400	0	532.400	354.222	67
Vjerske aktivnosti	395.000	0	395.000	230.697	58
Kabin. zamjenika preds. VM BiH	137.400		137.400	123.524	90
8. Ukupno (4+5+6+7)	390.502.000	27.455.079	417.957.079	369.662.347	88

Bilans stanja na 31.12.2024. godine

Ministarstvo odbrane BiH

Opis	31.12.2024.	31.12.2023.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	1.818.220	1.583.255	115
Novčana sredstva	20.000	16.177	124
Kratkoročna potraživanja	1.722.829	1.503.678	115
Kratkoročni plasmani		0	
Interni finansijski odnosi	75.391	63.400	119
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	122.922.060	122.519.455	100
Stalna sredstva	559.335.971	529.274.622	106
Ispravka vrijednosti	436.413.911	406.755.167	107
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	122.922.060	122.519.455	100
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	124.740.280	124.102.710	101

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	38.477.799	46.579.996	83
Kratkoročne tekuće obaveze	6.657.206	11.475.487	58
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	29.061.692	31.278.804	93
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	2.758.901	3.825.705	72
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	122.922.060	122.519.455	100
Izvori sredstava	122.922.060	122.519.455	
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	161.399.859	169.099.451	95
------------------------------	--------------------	--------------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika neće biti uravnotežen (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji kreira Ministarstvo finansija i trezora BiH na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.